

ELŐFIZETÉS.

HELYBEN:

Egy évre ..... 26 korona.
Fél évre ..... 14 korona.
Egy negyed évre ... 7 korona.
Egy hónap ..... 3 k. 40 f.

VIDÉKEN:

Egy évre ..... 28 korona.
Fél évre ..... 16 korona.
Egy negyed évre ... 8 korona.
Egy hónap ..... 3 k. 50 f.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 551.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1917.

Főszerkesztő:
Stauber József.

Péntek, január 26.

Győzelmünk az Aa mellett.

Berlin, január 25. (Hivatalos.) A nagy
tőhadiszállás jelenti:

Nyugati harc tér:

Rupprecht bajor trónörökös vezér-
tábornagy arcvonala:

Artoisban az Ancre és a Somme
között és Aisne vonal mentén a tüzér-
ségi és aknavető tevékenység időn-
ként fokozódott. Felderítő osztagok
az állások előterében sokszor össze-
ütköztek. Berryau-Bacól délkeletre,
Reimstől északnyugatra porosz és
szász rohamcsapatok behatoltak a fran-
cia árkokba és elkeveredett harc után
egy tiszttel, 50 főnyi légénységgel és
két gépfegyverrel tértek vissza.

A német trónörökös arcvonala:

Combres magaslaton egy hanno-
veri tartalékezred két felderítőjének
elszánt rajtaütéssel sikerült számra
nézve háromszoros túlerőben levő
francia őrsöt legyőznie és egy gép-
fegyverrel vonalainkba visszatérni. A
Vogezekben, Hilsenforsten meghiusult
egy francia portyázó osztag előretör-
ése. Tiszta időjárás kedvezett kölcsön-
ös repülőtevékenységnek.

Keleti harc tér:

Lipót bajor herceg vezértábornagy
harcvonala:

Az Aa két oldalán támadá-
sainkkal tíz kilométer széles-
ségben elfoglaltunk több előál-
lást, miközben 14 tisztet és 1700
főnyi légénységet elfogtunk, 23
gépfegyvert zsakmányoltunk. —
Gyasiető tartalékok erős ellen-
támadásai nem tudtak előre-
hataladásunkban akadályozni. —
Luektól nyugatra rajnai ezredek
rohamcsapatai betörték Seme-
rynki falu állásába. 14 foglyot
hozta vissza.

József főherceg vezérezredes had-
sereg arcvonala:

Hóval fedett hegységben portyázó
osztagok ütközetei és szórványosan
erős tüzérségi tűz ismétlődnek min-
dennap a Casinu és Putna völgy kö-
zött. Az ellenség 50 emberét el-
fogtuk.

Mackensen vezértábornagy hadse-
portja:

A román síkságon erős hidegben
általában nyugalom volt. A Duna
mentén egyik partról a másikra ágyu-
tüzelés és előrsi csatározások.

Országháza ez?

Arad, január 25

Országháza, ott a Dunaparton, de
furcsa ház vagy te. Az ország házá-
nak neveznek: ugyan miért? Mert
egy egész ország pénzén építettek tel?
ezért? vagy azért, mert egy ország
sorsát kell benned elintézni?

Tornyos, tükrös cifra országháza,
bizony isten, ország csufja lettél.
Akik egykor megterveztek, felépítet-
tek — a Munka templomának szán-
tak s korcsma lett belőled, rikkantó
legények mulató tanyája. — „Ki a
legény a csárdában!” — ez a jel-
szó benned, ezt üvölti tajtékozva,
habzó szájjal a parlamenti kortes,
fokosát forgatva.

Odakünn a zivatar zug, véres se-
bek sirnak, emberek hörögnek s ide-
haza a Dunaparton cirkusz készül
megint. Festékes „kisminkelt,” fogat-
lan komédiások és fogadatlan próká-
torok újból játszani akarják a „ma-
gyar virtuosus” régi komédiát. Akkor
is csuf játék volt, midőn először pro-
dukálták, de mentségeket lehetett ke-
resni számukra, tradíciók seregét,
erejét lehetett mellettük felsorakoz-
tatni, de ma, midőn élet és halálról
van szó: mit akarnak az ország pa-
lotájában a lármás, tivornyás legé-
nyek? „Nagy temetkezés” van Urak
s „egy ország vérben áll”: Önöknek
ez az idő is alkalmas arra, hogy
személyes sérelmeket hánytorgassa-
nak, személyek ellen harcoljanak.
Legyekre vadásznak önök, midőn
ágyugolyók süvöltenek a házuk kö-
rül?! Valóban kétségbe kellene es-
nünk, látva az ország hazának vir-
tuskodóit, ha mérlegelni nem tudnók,
hogy a nemzet ereje nem itt tündök-
lik igazán, hanem ott az igazi virtus
mezején, ahol jóvá tesznek mindent,
amit az országházának farsangi já-
tékán csörgőspikás karneváliuk el-
rontanak.

Mit akarnak a tisztelt ellenzéki
urak? Győzelmet a kormány felett?
Győzzék le az urak először a külső
ellenséget s ráérnek azután seperni
bent, ha seperni valójuk van; vagy
azért sietős az ellenzéknek ez a dolog
most, mert nem biztosak abban, hogy
majd azután, ha a magyar nemzet
színe-virága „haza jön”, nem bennünk
fogja-e feltalálni a belső ellenséget:
minden komoly parlamenti munka el-
lenségét s nem őket fogja-e elseperni,
kiseperni az országházából, végérvé-
nyesen... (.)

Macedóniai hadszíntér:

A Cerna hajlásban tüzérségi rajta-
ütések. A Struma síkságon jelentőség
nélküli ütközetek. Ludeodorff, első fő-
szállásmester. (Miniszterelnökség saj-
tósztálya.)

Német rohamcsapat

sikeres vállalkozása.

Budapest, január 25. (Hivatalos.)
A tőhadiszállás jelenti:

Keleti harc tér:

Terstyánszky vezérezredes hadse-
regénél egy német rohamcsapat sike-
res vállalkozást hajtott végre. Egyéb-
ként a keleti harcvonalon a Pripjat-
tól délre sehhol sem volt nagyobb
harc tevékenység.

Olasz és délkeleti hadszíntér:

Változatlan. — Hölér altábornagy,
a vezérkari főnök helyettese. (Minisz-
terelnökség sajtósztálya.)

LEGUJABB.

Bijel 2 óraker érkezett
telefonjelentés.

Wilson izenete németbarát.

Frankfurt. Bázeli jelentések szerint a
Reuter ügynökség tegnapiótról újabb nagy
robbanást jelent egy angol municiógyárban.
Hatvankilenc ember meghalt, 72 súlyosan,
350 könnyebben megsebesült.

Luganó. Giolitti tegnap Rómába
utazott. Entente lapok lázasan támad-
ják és óvják az olaszokat Giolitti
machinációitól. Ebből az következtet-
hető, hogy Giolitti politikai jelentő-
sége megszilárdult.

A Kölnische Zeitung washingtoni
levelezője jelenti radiotelegramm ut-
ján: Az Evening Post szerint Wil-
son üzenete tisztára németbarát. Az
angol nagykövetre a jegyzék és Wil-
son beszéde a szenátusban rendkívül
rosszul hatott. Semleges diplomaták a
jegyzékben annyi német nyomot ta-
láltak, hogy azt hiszik, azt Bernstorff
gróf washingtoni német nagykövet
fogalmazta.

Bjejalev orosz hadügyminiszter
szerint a helyzet a román fronton
nyugodt és szilárd. A németek offen-
ziváját sikerült megállítani. Egyut-
tal alkalom van most a román had-
sereg hiányainak pótlására. A szö-
vetségesek napról-napra erősödnek a
harmonikus együttműködésben, min-
dent elkövetnek, hogy Oroszországot
a hiányzó főszereléssel állassák.

Botrányt akar és csinál az ellenzék a Házban.

Támadás a legfelsőbb bíróság ellen. — Tisza István gróf visszaveri Rakovszky István vádjait. — Viharos botrány a képviselőházban.

— Saját tudósítónk teletjelentése. —

A napirend előtti felszólalások elintézése után a képviselőház elfogadta harmadik olvasásban a vasuti hadiadóról szóló törvényjavaslatot, majd Hammersberg László ismerteti és elfogadásra ajánlja a kivételes hatalom kiterjesztéséről szóló törvényjavaslatot. Kiemeli a törvényjavaslat ismertetésénél, hogy a kormány a háboruban ahelyett, hogy erősítette volna, meggyengítette a közigazgatási szervezeteket és ez pedig nagy hiba, mert azokat erősíteni kellene. Reaktiválni kell a nyugdíjasokat épügy, mint a katonaságnál és a személyzetet is szaporítani kell. A kihágási ügyeket, amelyeket eddig a közigazgatási hatóságok végeztek, a bíróságokra fogja bízni, amely azokat gyorsabban és alaposabban fogja elvégezni. Rámutat arra is, hogy egyes vármegyék árvaszékai ma is túl vannak halmozva a munkával. Ezeket és a hasonló közigazgatási bajokon segíteni fog a javaslat.

Támadás a Kuria ellen.

A törvényjavaslatához elsőnek Vázsonyi Vilmos szól hozzá. Kijelenti, hogy a javaslatot nem fogadja el, mert véleménye szerint az veszélyezteti a jogbiztonságot. Itt lenne az ideje, hogy végre a kormány gyorsabban intézkedjen egyes dolgokban. Az élő sertések maximálását már régen sürgetik, a kormány azonban ezt nem hajlandó megtenni. Pedig, amit a porosz disznó eltűr, az ellen a magyar disznó sem fog tiltakozni. Az ipari cikkek megdrágulása szintén a kormány hibája, mert az az árcsökkentésért késik. A kormány a választójognál nem akar a sötétbe ugrani, de ott, ahol a népjogok csorbításáról van szó, ott igen. Rátér ezután arra, hogy a törvényjavaslat nem ad biztosítékot, hogy a kívülről jövő terrorizmus ellen a polgári becsületet meg lehessen védeni. Teljesen negligálja a közigazgatási gyorsított eljárást. A polgári becsület védelme a gyakorlati életben nem vált be. Az igazság keresése teljesen lehetetlen ennek alapján. Nincs az országban egyetlen ügyvéd sem, aki a Kuria-t ne vádolná meg elfogultsággal a gyorsított eljárásokban hozott ítéletekért.

Balogh Jenő igazságügyminiszter közbeszól: — *Igy nem lehet a Kuriaról beszélni.* Erre majd megfellelek.

Vázsonyi: Talán elragadott a hevem...

Erdélyi Sándor: Hogy lehet így a Kuriaról beszélni!

Bartos János: Panamistákat védenek!

Erre a baloldal heves kiáltásokba kezd. Egyszerre kiáltják többen, hogy a petíciók tárgyalásánál a Kuria részrehajló volt. Bebizonyították visszaéléseket és a mandátumokat a Kuria mégsem semmisítette meg.

Az elnök csendet, majd amikor csendet teremt, rendreutasítja az ellenzéket.

Sümegei Vilmos: Beigazolt vesztegetési esetekben sem ítélkezett a Kuria megnyugtató módon.

Balogh Jenő igazságügyminiszter gesztikulálva kiált valamit az ellenzék felé, a zajban azonban nem lehet hallani a hangját. A láрма ismét nő.

Erdélyi Sándor: *Hogy lehet ilyet mondani. Ez disznóság!*

Erre az ellenzék hatalmas ordításba kezd és a padokat veri.

Bartos János torkaszakadtából kiált: — Rendre, rendre. Elnök utasítsa rendre azt az öreg disznót!

Elnök kijelenti, hogy nem hallja a zajban a közbeszólásokat. Csendet kér.

Béla Henrik valamit kiált az ellenzék felé, mire Andrassy Gyula gróf, Palugyay Móric, Károlyi Mihály gróf, Bartos János felugranak és erősen kiáltják Béla Henrik felé:

— *Aruló, üljön le. Elárulta Andrassyt és saját elveit.*

Podmaniczky Endre báró kiugrik a padból és az ellenzéki padosok felé azt kiáltja, hogy Rakovszky panamázással vádolja a munkapártot. Erre az ellenzék az elnököt kiáltja, hogy ha vádolja, akkor be is bizonyítja.

— *Marhaszállítók, lószállítók — kiáltják az ellenzék oldaláról.*

Percekig tartó zaj után az elnök végre csendet teremt és ezután ismét Vázsonyi folytatja beszédét:

— Sajnálja, hogy ilyen vihar támadt, de ő csak mint jogász beszélt és kijelenti, hogy távol áll tőle, hogy a Kuria-ba vetett hitet megtingassa. De viszont joga van arra, hogy itt, ezen a helyen a Kuria felett kritikát gyakorolhasson. Jogászai véleménye szerint a bírói hatalomnak is meg vannak a korlátai. A gyorsított eljárás visszasságait fejtegeti és felhívja a Ház figyelmét, hogy nem a kis ügyekben van szükség a gyorsított eljárásokra, hanem a kormányintézkedésekben. Egy ismeretlen fórumra, amelyet a javaslat létesít, nem lehet rábízni a polgárok jogait. Szabad kezét nem lehet adni a kormánynak és így a javaslatot nem fogadja el.

Elismerés a Kurianak.

Balogh Jenő igazságügyminiszter szólalt fel ezután és hosszasan válaszol Vázsonyi beszédére. Kijelenti, hogy szükségesnek tartja, hogy az ország legfőbb bírói méltóságáról elhangzott vádak ne hagyja szó nélkül. A napirendre tűzött törvényjavaslat ellen felhozott érvekkel most nem akar foglalkozni, csupán a Kuria-t védelmezi. A Kuria az anyagi igazság keresését éppúgy meg lehet találni, mint máshol. Nem igaz, hogy fel kell hagyni minden reménnyel, ha egy ügy a Kuria elé kerül. A legmagasabb bírói funkcionáriusok valóban elismerésre méltóan dolgoznak, önzetlenül, munkaerejüknek minden megfeszítésével.

Itt beszédében az igazságügyminiszter megállt és Szász Károly elnök azt hiszi, hogy a szóló végzett felszólalásával és kijelenti, hogy Fráter Lorántot illeti a szó. Balogh Jenő azonban tovább akarja folytatni beszédét és az elnök felé szól:

— *Bocsánat, még beszélek.* Ezután számszerű adatokkal bizonyítja, hogy a Kuria a háború alatt milyen nagy munkát végzett. 1256 hadseregszállítási ügyet végzett, köztük 1090 ügyben jogerősen. A gyorsított eljárásnak garanciája, hogy a legfelsőbb döntést a Kuria bizzák. A Kuria-t Vázsonyi alaptalanul támadta, ezt vissza kell utasítani, a Kuria tevékenysége nem gáncsol, hanem tiszteletet és elismerést érdemel.

Az elnök most megállapítja Rakovszky István és Erdélyi Sándor előbbi közbeszólásait és azokat munkáját rendreutasítja.

Rakovszky vihart vet.

Rakovszky István személyes megtámadtatás címén kér és kap engedélyt.

Rakovszky: Nem ismerem a mostani házszabályokat...

Ismét zaj keletkezik. A munkapárt oldaláról kiáltják:

— *Csak egy házszabály van.*

— *Azt nem ismerhetjük el soha — kiáltják az ellenzékéről.*

Rakovszky: A régi házszabályok értelmében jogában áll a képviselőnek, hogy a házszabályok elleni mentségét előadja, hogy eke-rülhesse az elnök rendreutasítását. Erre azt hiszem, hogy a mostani házszabályok is módot nyújtanak. Ezután rátér arra, hogy a panamisták kifejezést nem tette senkire, hanem azon eljárásra gondolta, amely most szokásos. *Miután a kifejezés nem jogosult, visszavonja azt.* Később is használt panamista szót, de ez is az eljárásokra vonatkozik és ezt is visszavonja.

Erdélyi Sándor szólalt fel. Amikor azt mondta, hogy izgatják az idegeit a tárgyalások ilyen menete, akkor figyelmeztetni akarta képviselőtársait, minthogy annak a bizottságnak elnöke, amely hivatva van, hogy a képviselőház erkölcsi tisztasága felett őrködjék. Fokozott mértékben kell, hogy idegszárait igénybe vegye a munka és amikor a nemzet léte, vagy nem léte forog kockán, akkor igazán nem lehet azt mondani, hogy az összelérhetetlenségi kérdések csak másodrangúak.

Rakovszky erre kijelenti, hogy ő nem akar vitatkozni, csak, amikor kint a harctereken mindenki megfeszített munkát követel a parasztól is, akkor a Házban is meg lehet követelni minden minisztertől és képviselőtől a megfeszített munkát. Nem lehet eltérni, hogy a háborút az országban még a képviselők is arra használják fel, hogy óriási vagyonokat harcoljanak össze.

Az ellenzék tapsol, a munkapárti oldalon a képviselők felugranak helyeikről és erősen tiltakoznak a kifejezés ellen.

Podmaniczky: *Neveket akarunk, ne gyanúsítgasson.*

Farkas Pál: *Nem igaz! Nevezze meg, ki volt az?*

Óriási zaj tör ki ismét mindkét oldalon. Az elnök csendet és csendet kér, majd Rakovszky István a sulyosan gyanúsító kifejezésért rendre utasítja.

Rakovszky István végre szóhoz jut és a következőket mondja: Tegnap hallottuk a miniszterelnök úr szájából, hogy kénytelen volt egy munkapárti képviselőt felszólítani, hogy mondjon le mandátumáról, mert olyan üzleteket kötött, amelyek képviselői állásával összerendelhetetlenek.

Óriási zaj. — *Nem igaz, nem így mondtam — kiáltják a munkapárt felől.*

Elnök figyelmezteti Rakovszkyt, hogy személyes kérdésben kapott szót, tehát ne térjen át más tárgyra és ne használjon sértő kifejezéseket.

Rakovszky: Tegnap a miniszterelnök úr megnevezett két képviselőt, Baross Jánost és Pescha Miklóst, akiknek azt tanácsolta, hogy lépjenek ki a pártból. Ezzel azt hiszi, hogy joga volt az előbbi kijelentéseire.

— *Ez a személyes megtámadtatás? — kiáltják újból jobbfelől.*

Rakovszky: Amikor az összerendelhetlenségi bizottságban megtörtént, hogy az egyik fél meghatalmazott képviselőjét erőszakkal kivették a tárgyalásról, — bocsásanak meg nekem, de azt hiszem, hogy ez nagyon durva dolog — akkor, ha a képviselő tisztességéről van szó,

ugyebár ez az eljárás megengedhetetlen akkor nem lehet csodálkozni, ha jogos felháborodást keltett bennem.

Elő a tényekkel!

Ismét nagy zaj keletkezik, melynek csillapultával Tisza István gróf miniszterelnök emelkedik szólásra.

— A képviselő ur beszédében azt állította — mondja a miniszterelnök — hogy a Ház egyes tagjai óriási vagyonokat harácsolnak össze. Abban, amit én tegnap elmondottam, semmi olyant nem találnak, amely feljogosítaná a képviselő urat...

Nagy zaj üt ki, melyben a miniszterelnök szavai elvesznek, majd ismét szóhoz jut a szónok.

Tisza István gróf miniszterelnök: ... eme állítások indoklásául én rám hivatkozni lehetetlen. A képviselő ur ezen állításaival olyan vádakot állít a magyar képviselőház egyes tagjai ellen...!

— *Disznóság! Bizonyítsa be, ne gyanúsítgasson* — kiáltják a munkapárt oldaláról.

Tisza István gróf miniszterelnök: ... hogy ezzel szemben elemi kötelessége saját maga iránt is, hogy konkrét tényekkel álljon elő.

Mert, ha ezt meg nem teszi, vagy vissza nem vonja vádjait, akkor aztán nem fogok eljárásáról véleményt mondani, mert azt pariamon áris kifejezéseikkel megtenni nem is tudnám.

Óriási taps és eljenzés fogadta jobb oldalon a miniszterelnök beszédét, míg a baloldalon egyre kiáltják:

— Rendre, rendre, utasítsa rendre! Mindkét oldalon nagy láрма csap fel. Kiáltások. A padokat verik, az elnök cseppet és cseppet kér. Végül a zaj csillapultával Rakovszky emelkedik szólásra.

— A tisztelt miniszterelnök ur lugasba csalogat, de nem megyek bele. A tisztelt miniszterelnök urat sokkal jobban ismerem ezzel a taktikájával együtt. A miniszterelnök urnak az a kötelessége, hogy a közérkölcse felett őrködjék, de hogy különösen nézzen körül a saját pártjában és ne tűrjön el ott visszaéléseket.

Ezekre a szavakra óriási botrány tör ki. Nagy Sándor, Kis Ernő, Podmaniczky Endre, Farkas Pál egyszerre kiáltják:

— *Hazudik, hogy mer ilyeneket mondani.*

Károlyi Mihály gróf a padokat veri.

— *Lócsiszárok, marhaszállítók, mikor szálítanak legközelebb* — kiáltják balfelől.

Beck Lajos: Aradon egy milliónál többet kért a választás!

Elnök szakadatlanul cseppet.

Justh János: Tisza a saját pénzéből fizette az aradi választás költségeit? Percekig tart ismét a zaj.

Elnök: Rakovszky képviselő ur jónak látta...

Podmaniczky Endre báró: Rágalmaz! Bizonyítsa! — Rettenetes lármában az elnök nem jut szóhoz.

Csunya játék.

Tisza István gróf miniszterelnök az ellenzék felé kiált: — *Csunya dolog szent dolgokkal ilyen játékot űzni.*

Beck Lajos: A Lukács úgyről megfeledezett?

— Lukács el van temetve? — kiáltják az ellenzékéről. Végre a zaj felül és ismét Rakovszky beszél.

— Annyival tartozom önmagamnak, hogy a miniszterelnök urat bíról ne fogadjam el. Rámnézve, amit mond, az teljesen közömbös.

Én egyebekben egyes képviselőket nem neveztem meg, én csak példákat hoztam elő és úgy gondolom, hogy a miniszterelnök urat büntársamnak mondhatom, mert hiszen ő terjesztette elő a díszes névsort.

Óriási zaj keletkezik, közben az elnök rendutasítja Rakovszkyt, mert az egy egész pártot meggyanusított.

Rakovszky: Tisztelt Ház! Mit nevezünk harácsolásnak? Szerintem a hasznoszerzést.

Tisza István gróf: Hát nem disztelen, csunya játék ez?

Végre ismét lecsillapodik a zaj és ekkor Erdélyi Sándor kér engedélyt felszólalásra.

Erdélyi Sándor: Azt a kifejezést, amely az összeférhetetlenségi ügyet másodrangnak jelenti ki, soha nem használtam. A Ház tekintélyével össze nem egyeztethető disznóság kifejezés használatáért bocsánatot kér.

Ezután negyed háromkor az elnök félbe-

szakítja az ülést és annak folytatását délután négy órára tűzi ki.

Délután negyed öt órakor nyitja meg Szász Károly az ülést és az első felszólaló Práter Loránt, aki a rakvirálás körül visszaéléseket teszi szóvá.

Szterényi József a következő felszólaló, aki kijelenti, hogy nem fogadja el a kivételes hatalom kiterjesztéséről szóló törvényjavaslatot és hibáztatja a munkásbiztosítás kérdését. Leiki ismeretesebb gazdálkodást akar és a cseccemés és anyavédelmet ajánlja a kormány figyelmébe.

Bródy Ernő hibáztatja a javaslatot és a gyorsított eljárás számára alkotott új fórumot. A tüdővész elleni védekezést ajánlja a kormány figyelmébe.

Osormák Ernő kifejti, hogy a közlelmézési hivatalnak nagyon széles körű hatalmat adtak és az sok olyan ügyben is hoz ítéletet, amelyben nincsen kiderítve, hogy elkövetke-e kihágást.

Több száz vagon magyar buza jutott Olaszországba.

(Földbirtokosok, vasutasok letartóztatása.)

— Saját tudósítónk telefonjelentése. —

Arról a förtelmes bűnről, amelyről tegnap röviden írtunk, ma már részleteket is mondhatunk el. A nyomozást vezető katonai hatóság megbizottja ma újra kijelentette, hogy az északnyugati vármegyéből kicsempésztett gabona Olaszországba került.

A budapesti államrendőrség a máv. feljelentésére a múlt év utolsó hetében nyomozást indított a nyitrai vonalon történt nagy árulópások iránt. A nyomozást Czévek Sándor dr. rendőrfogalmazó vezette és a vasúti államraktár tolvajai között letartóztatott egy katonát, aki kihallgatása során így kiáltott fel: „mit akarnak tőlünk szegény kisemberektől, nézzék meg a hamisított fuvarleveleket, azok között sokkal különb keresnivalója akadna a rendőrségnek.” — A katonának ezt a vádaskodását eleinte nem akarták komolyan venni, később azonban sok fuvarlevélen tényleg gyanús árubevallásokra bukkantak, mint például: *szilvaiz és gránitkő*. Nyomozást indítottak és kiderült, hogy hamis árubevallások alapján egy szövetkezet több száz vagon gabonát csempésztett ki. Az első letartóztatások január 14-én történtek. A letartóztatandók között szerepelt egy pénzügyőri biztos is, aki azonban, mielőtt elfoghatták volna: *agyonlőtte magát*.

Wölfel Sándor pozsonyi határrendőrhadnagy, — aki viszont Érsekújvárott nyomozott, mert ide is elvezettek a szálak — a következő máv. alkalmazottakat tartóztatta itt le: *Surányi raktárfőnököt és Ragányi István pénztárost*. A pozsonyi határrendőrséget a belügyminisztérium bizta meg a nyomozással. A máv. részéről a nyomozásban *Solyvár Ferenc és Bárdos Mór felügyelők* segítettek. *Horváth Viktor főhadnagy*, a másik nyomozásvezető szerint november óta

több száz vagon gabonát csempészték ki Svájcban és Németországba keresztül a vasúti ellenőrzés viszonyban álló Olaszországba.

Ezenkívül rozsot, kölest és árpát is csempészték ki. Január 12-én letartóztatták *Kurzweil Gyula* érsekújvári tekintélyes földbirtokos és gőztéglagyár tulajdonost. *Wölfel hadnagy* a raktárfelügyelőn és raktárnokon kívül letartóztatott több máv. altisztet is.

Ezen kívül Érsekújváron letartóztattak még 5 gabonaügynököt és 16 más embert.

Megállapították, hogy a gabonát az osztrák határon egy H. betűvel kezdődő bécsi cég vette át, amelynek főnökét a bécsi rendőrség már szintén őrizetbe vette. Ez a cég 240 koronáért vásárolta meg a csempésztőktől a gabona métermázsáját.

Némethy Károly belügyminisztériumi államtitkár elrendelte, hogy Ausztriába és a szomszédos országokra is terjeszték ki a legérősebb nyomozást.

Tüntetések a szénhiány miatt Párisban.

— Saját tudósítónk telefonjelentése. —

A Ruskoje Slovo az entente-nak következő átcsoportosítási terveit jelenti: Az angolok nyugaton megint átvesznek a franciáktól egy frontrészt. Az így felszabadult francia csapatokat Olaszországba küldik — s így módot adnak az olaszoknak a Balkánra való csapatküldéshez. — A „Birsevija Vjedomosti” szerint az olasz főparancsnokság végre megfelelő rendszabályokat talált a Balkánra küldendő olasz csapatoknak az elszállítására.

Svájci lapok értesülései szerint a sommai fronton az angolok a franciáktól újabb 2 kilométeres frontszakaszt vettek át. Így a tisztán angol front Perctől egészen a Mont saint Quentinig terjed, és 10—12 kilométer hosszúságú. — Ujabbán ismét jelentékeny francia csapatokat szabadítanak föl.

Lyoni lapok jelentik Párisból, hogy ott tegnap zajos tüntetések voltak a szénhiány miatt. A tel teljes szigorában már az ületeket és hivatalokat sem képesek fűteni és világítani. A munkások és alkalmazottak csapata a Place Republicuen gyülekezett és zajosan vonult végig az utcákon. Senbat közlekedés, minisztert szidalmazták. Végre az Operánál a rendőrség szétszarta a tüntetőket. A montmartre-on hasonló tüntetések voltak. A rendőrprefektus szigorú intézkedéseket tett a további tüntetések megakadályozására.

Danieli angol tengerészetiügyi miniszter nagyon kedvezőtlenül nyilatkozott az Amerikában gyártott löszerekről. A Steel Company betlehem gyárában készült 14 hüvelykes lövedéknek csak 88 százalékát lehet használni, a Groulüm gyármányoknak 37,7 százalékát. A miniszter lesújtó véleményt mondott azokról a gyárakról, amelyek a nagyobb hasznót a hazatárságnak tolebbe nyelik.

IRODALOM ES MUVESZET.

Színházi műsor:

Pénteken: Kertész Vilmos vendégfelléptével:

A szevillai borbély, opera.

Szombaton délután fél négy órakor mérsékelt helyárrakkal: Ifjúsági és népies előadás:

Az arany ember, színmű.

Este fél nyolc órakor, rendezes helyárrakkal:

Névtelen asszony, színmű.

Szevillai borbély.

(Vig opera 3 felvonásban. Irtá: Barbier. Zenéjét szerezte Rossini.)

— Kertész Vilmos vendégfelléptével. —

— Szeretném, ha zene kísérné az életemet! . . . Öröm ha ér: ujjongó melódiák lepkeraja lebegne körülöttem, ha bánat közeleg: mély hangok disharmoniaja siratna, ha pedig egykor elmúlok: halk szordinós hárfahang zengené tovább utolsó sóhajom" . . . Ezt írta valamikor Goethe Itáliának álmodó kék ege alatt Olaszországi leveleinek egyikében s ez a gondolat élt ma sokaknak a lelkében, kik végighallgatták Rossini operáját, amelynél lágyabb, szívezzsúlyosabb muzsikát keveset írtak. Elmerültünk, felüdültünk, megtisztultunk e zenében, amelynek szárnyalása, mint egy himnuszé, amelybe lágyan olvad a sóvárgás epedő sirása, a szerelem olvadozó vágya. A könyv és mosoly kergetik egymást a hangok finom szálain, mint láthatatlan sürgönydrótokon, s a szívünknek hoznak drága üzeneteket. S nekünk jól esik ez az enyhe bánat, de boldogabbak vagyunk a mosolygó szépség integetésére s a naiv humor tiszta fénye egy elmúlt világ bájos életébe enged bepillantást.

Rosinát Várady Margit asszony énekelte. Kristálytisza hangja üdén csengett s a régi melódiák szinte új szint nyertek az ő nemes előadásában. A harmadik felvonásban betétül Michaela dalát énekelte el „Carmen“-ből. (A színlap tévesen Delibes: Lakmé-ját konferálta be) mellyel szünni nem akaró tapsot aratott. Játékát is az a bájos egyszerűség és keresztelenség jellemezte, melyért oly sokszor volt már alkalmunk őszinte elismeréssel adózni neki. Partnere Almaviva gróf szerepében Kertész Vilmos volt. A vendég énekesről ma is a legbizalmasabban szólhatunk. Tiszta szép hangja könnyen szárnyalt a magas partitura vonalai között s előadását a teljes biztonság s a jó iskola nyugalma jellemezték. Talán éppen ez a biztonság és ez a nyugalom teszik kissé hideggé a játékát. A harmadik felvonásban szintén betétül énekelte Carmenből a „rózsa-románó“-t, amelylyel annyira elragadta a közönséget, hogy a felújuló tapsokra meg kellett azt ismételnie. A címszerepben Róna Dezső volt kifogástalan. Hangja, előadása, énekmodora, játéka egyaránt elsőrangú. Szinte újak láttuk s meglepetés volt, hogy mennyi kedves ötlete és finom humor van. A kisebb szerepekben Rozsnyai Ilonka, Polgár Sándor, Polgár Béla és Herold Ede illeszkedtek be jól és stilszerűen a játék hangulatába.

Legnagyobb meglepetéssel mindenesetre a zenekar szolgált, amely — magasabb mértékkel mérve is — teljes művészi munkát nyújtott. Összjáték, fegyelem, a zenei finomságok precíz visszaadása jellemezték, mind meg annyi bélyege egy munkás és lelkes vezető talentumának. Gellert Pál karmester a legszebb emlékek közé számíthatja a mai estét. (Z. A.)

A „Battonyai kisbirtokos“ száz koronája.

Felültetés a Weil-hangversenyre. — Köszönet a sajtónak.

Szombaton, január 20-án zajlott le a kulturpalotában Weil Magda fényes sikerű hangversenye, mely gyönyörű összeget jövedelmezett az aradi háziezred rokkant katonáinak. Másnap, 24-én levelet hozott a posta Battonyáról Resch Ferenc altábornagynak, az aradi helyőrség parancsnokának s csatoltan érkezett egy száz koronáról szóló pénzesutalvány is. A levelet is, pénzt is Grucicity Mladin battonyai kisbirtokos küldte, aki miután a hangversenyen nem jelenhetett meg, a felültetést így juttatta el a nemes célra.

A Resch altábornagyhöz intézett levél így hangzik:

Nagyméltóságú Altábornagy Ur! A lapokból tudom, hogy e hó 20-ikán a kegyelmes ur magas védnöksége alatt hangverseny tartatik az aradi dícsőséges háziezred hős rokkantjai javára. Engedje meg a kegyelmes ur, hogy e valóban szent célhoz én is hozzájáruljak felültetés-képpen 100, azaz egyszáz koronával, mely összeget egyidejűleg postára tettem. Nagyméltóságodnak alázatos szolgálója Grucicity Mladin battonyai kisbirtokos.

Resch altábornagy levélben köszönte meg a nagylelkű adományt a derék battonyai kisbirtokosnak s ezenfelül a 33-ik gyalogezred aradi pótzászlóaljának parancsnoksága is köszönő átiratot intézett hozzá.

A mai nap folyamán különben Japunk szerkesztősége a következő nyilatkozatot kapta:

Január 20-án, a kulturpalotában rendezett hangverseny tiszta jövedelmeként két es fél ezer korona jutott a háziezred rokkantalapjának. Ez a szép eredmény főként az aradi sajtó lelkes és önzetlen támogatásának köszönhető, amiért a 33-ik gyalogezred pótzászlóaljának parancsnoksága ez uton mond őszinte köszönetet.

* Aradi művészek külföldi sikere. A „Leipziger Neueste Nachrichten“ írja: Két magyar művész, Telmányi Emil (hegedű) és Vas Sándor (zongora) — utóbbi a háboru előtt leipzig-i lakos, — népfelkelői szolgálatuk alól Dániában, Norvégiában, Svédországban és Hollandiában való kiterjedt hangversenykörutjaik miatt felmentettek. Már eddigi dániai sikereik különösen ragyogóak voltak. A hatás, melyet a magyar művészet keltett, mélyreható; a koncerttermek zsufoltak, utolsó helyig eladva. Az összes bevételt jótékony célra, a magyar Vörös Kereszt egyesület aradi fiókjának rendelkezésére bocsátják a művészek.

* Az aradi írók és művészek estélye. Arad társadalmában élénk várakozással tekintett az aradi írók és művészek szabad társulatának avató estélye elé, amelynek előkészületei sokatigéren indultak meg. Amikor az estély tervét kidolgozta a kiküldött bizottság, abból a föltevésből indult ki, hogy erre az alkalomra a záróra meghosszabbítását kivételesen engedélyezik. Biztató ígértet is kapott. A monumentális s a sablonoktól eltérő programot ugyanis lehetetlen volt beleilleszteni a korai záróra szűk keretei közé. Amikor már az előmunkálatok befejezésükhöz közeledtek, érkezett meg a celügyminiszter értesítése, hogy a záróra meghosszabbítását nem adhatja meg, mert a precedensektől, a kitűzött nagy cél érdekében, tartózkodnia kell. Igen természetesen ez a kedvezőtlen intermezzo új helyzet elé állította az írókat és művészeket, akiknek most már a korai zárórához mérten kell átszervezniük az egész programukat. Ez a munka időt kíván s így a február 3-iki dátum valamennyire eltolást szenved.

* Egy ugynevezett „művész“-délutánról. Ma egy ugynevezett „művész“-délután-t is tartottak színtársulatunk tagjai. „Fehér kabaré“-t rendeztek a háboruban nyomorékká lett színésztársuknak: Salgó Jenőnek felsegélésére. Ez mindenesetre dícséretre méltó dolog, de még sem hagyhatjuk azt szó nélkül, hogy a közönséget hangzatos szavakkal beinvitalják a színházba: aztán a hangzatos szavakat be ne váltásák. Az ugynevezett „fehér kabaré“ annyira gyenge és művésztelen volt, hogy ilyenmel még kísérletezni sem szabad. S nem ildomos dolog, ennek méltóságát felhozni azt, hogy — délutáni előadás volt s hogy, nagy kegyesen, egy rokkant katona kedvéért csinálták. A rokkant katona becsületesen megtette a kötelességét a haremzőkön is, a felolvasó-asztalnál is, de a színház nem vette komolyan a dolgot. Pedig a közönség megtöltötte a nézőteret s ennek a közönségnek egy részét bizonyára nemesak szegény Salgó Jenő felolvasása vonzotta oda, hanem a „kabaré“ is. Ezért fizetett pénzt s ebben esalódott.

* A február második műsoros délután iránt igen nagy az érdeklődés a közönség körében. A Szociális misszió társulat, melynek jótékony működése annyi elismeréssel találkozott, ezúttal is, programjához híven, a jótékony szolgálatában állott, amidőn felkérte Farkas Ferenc, Zombory Andor és Falus Lajos aradi írókat, hogy egy-egy költeményükkel vegyenek részt a zsuron. H. Harmath Józsa lesz az aradi írók interpretátora. Barics Gyula a saját és Wagner József dr. szerzeményeit fogja énekelni, Wagner dr. zongorakísérete mellett. A rendezőség egy bájos kis egyfelvonásost is bemutat, melynek szerepeit Arad előkelő társadalmának fiatal leányai vállalták magukra. A jegyek ára 3, 2 és 1 korona árban előjegyezhetők Scherhag H. és fiainál.

* A színház hírei. Vasárnapi előadások. Vasárnap délután fél négykor a Cigányprimás kitűnő operett van műsoron a főszerepekben Horváth Mici, Z. Várady Margit, Polgár Sándor, Várnai, Kertész sib. Este fél nyolckor rendezes helyárrakkal a Csillagok bolondja kitűnő operettet ismétli meg a társulat, melynek eddigi összes előadásai zsufolt házakat vonzottak. — Ifjúsági és népies előadás. Szombaton délután fél négykor az Aranyember, Jókai híres színműve kerül szíre elsőrendű szereposztásban. Főszereplők K. Kápolnay Juliska, Heppesné, Kiffer Lujza, Benkóné, Kiss Miklós, Várnai, Kertész, Delli, Polgár Sándor stb. — Névtelen asszony, szenzációs sikert aratott színmű szombaton este ismét szíre kerül ugyanabban a szereposztásban, mint az előbbi előadásokban. A címszerepet Harsányi Margit játssza.

* Wagner József dr. új zeneművének bemutatása. A szombat esti Filharmonikus koncerten a zenekar Dworák remek csellószerenáján kívül egy helyi szerzőnek, Wagner József dr.-nak Elégikus larcóját is elő fogja adni. Wagner József dr. neve az aradi zeneéletben nem ismeretlen. Wagner dr. Budapesten a Káldy igazgatósága alatt a Magyar Zeneiskolában abszolvalta a hegedű főtanzakát, majd képesítést szerzett a Zeneakadémián a karénektanítástól. Két évnél tovább hegedült a budapesti Filharmonia Társaság zenekarában, majd külföldi tanulmányai alatt a müncheni Akademischer Orchesterverband s a párisi Association Générale des Étudiants zenekarában. 11 évi aradi tartózkodása óta több minőségben is buzgolkodik az itteni zeneélet érdekében. Több középiskolában tanítja az éneket és zenét, a Szabad Lyceumban s a Kölcsey Egyesületben számos zeneismertető előadást tartott ének- és zenei mutatóanyagokkal. Mint zeneszerző eddig csak dalszerzeményeivel lépett a nyilvánosság elé, melyek közül több nyomtatásban is megjelent. Mostani művét is már régebben komponálta vonoszenekarra s mivel ezúttal a Filharmonikusok ugyis vonoszenekarral szerepelnek, nagy ambícióval tanulják be az elegikus hangulatú, itt-ott magyaros ritmusa művet, melyet a Filharmonikusok Kertay, Szeghő és más aradi szerzők után ez alkalommal a műsorra tuztek.

Megdrágul a tűzifa.

(Aradon nem maximalják a tüzelő szer árát.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad város közéletmezési bizottsága egyik legutóbbi ülésén elhatározta javasolni fogja Varjassy Lajos polgármesternek, hogy maximalja a tűzifa és kőszén árát. A polgármester megindította az erre vonatkozó hatósági eljárást és szakközögek meghallgatása után azt konstataulta, hogy Temesváron drágább a tűzifa mint Aradon. A tűzifa maximális árának megállapítása már azért sem bizonyulna célszerűnek, mert azt nem lehetne végrehajtani. A maximalist tulajdonképpen az erdőtulajdonosokkal szemben kellene megkezdeni, mert hiába állapítják meg a fa legmagasabb árát a kereskedelmi forgalomban, ha a termelő olyan árat szabhat meg, amilyent akar. A fatermelők pedig egyáltalán nem csinálnak lelküsméreti kérdést abból, hogy a fa árát egyik hétről a másikra harminc-negyven százalékkal felemeljék, sőt az is mindennapos dolog náluk, hogy az egy évvel ezelőtt kötött szerződést egyáltalán nem tartják be. Ebből már eddig is tömérdek per keletkezett Aradon is. Varjassy Lajos polgármester kijelentette az Aradi Közlöny munkatársának, hogy a tűzifa maximális árának megállapítását nem tartja helyesnek, a szén árának megszabása pedig céltalan akkor, amidőn Aradon ugyszólván alig lehet szenet kapni. Így tehát a polgármester nem fogadja el a közéletmezési bizottság javaslatát.

A termelők edes keveset törődnek azzal, hogy a hatóság mit cselekszik és miként gondolkodik. A tűzifatermelő részvénytársaságok február elsején tetemes mértékben emelni fogják a tűzifa árát.

A nagy és súlyos áremelést a fatermelők azzal indokolják, hogy a vasuti hadiadóról szóló törvény elfogadása után a vasuti szállítás 30 százalékkal megdrágul. Ennek arányában tehát okvetlenül emelni kell az árakat. A fatermelők megállapítása szerint a szállítási díjak felemelése következtében a tűzifa árának körülbelül 15 százalékkal való emelése szükséges, hogy a fatermelők a mai közlekedési, forgalmi és termelési viszonyok mellett megtalálják számításukat.

Az áremelkedésről, amely szinte váratlanul ér mindenkit, kimerítő magyarázatot adott egy biharmegyei fatermelő vállalat előkelő tisztviselője. Az áremelkedés valódi okait a következő érdekes kijelentésekben foglalta össze:

— A faüzletnek az 1916. év folyamán bekövetkezett általános fellendülése természetesen nem hagyhatta érintetlenül a tűzifát sem, amelynek fontossága az ország fatermesében különben is állandóan emelkedőben van. Sőt azt kell konstataálnunk, hogy a tűzifatermelők át képződése rohamosan emelkedő irányzatot mutat, ami arra vezethető vissza, hogy egyrészt a kiindulási pont igen alacsony volt, másrészt pedig arra, hogy az áremelkedés erre a cikkekre csak nagyon későn kezdett kiterjedni.

Mi részünkről mindig azt a nézetet hangoztattuk, hogy a jelenleg fennálló, fantasztikus faárak a szó legszorosabb értelmében háborus áraknak tekintendők, amelyek félig-meddig normális munkás- és forgalmi viszonyok helyreállításával reális békeáraknak kell, hogy helyet aobjanak, amely békeárak azonban a termelőkre nézve általában sokkal kedvezőbbek és nyereségesebbek lesznek, mint a háborus árak. Ezen nézetünk helyességét az árképe-

dés legekleatásabb módon bizonyítja, amennyiben meg vagyunk győződve, hogy nincsen az országban olyan ember, aki azt az állítást merné kockáztatni és ezen állításért sikra szállni, hogy a tűzifa jelenlegi árnívója a jövőben, tehát a háboru befejezése után is, bár csak megközelítőleg is fenttartható legyen.

— Mindazok a fanemek, melyeket a fahérfák gyűjtőneve alatt szoktunk összefoglalni, nevezetesen: kőrisfa, juhar, gyertyánfa, szilfa, hársfa stb. körülbelül két év óta kifejezetten elsőrangú fontosságú hadiáruk képeznek, aminek megállapításával már ismertetve is van ezen cikkeket tüzelő helyzetének fejlődése. Magától értetődik, hogy a háboru váratlanul hosszú tartalmánál fogva a szükséglet mindazokban a cikkeken, melyeket a fent felsorolt fanemekből állítanak elő, állandóan emelkedett és hogy ennél fogva a kereslet ezen fanemek iránt mind rohamosabb és sürgősebb lett; ennek pedig természetes folyamánya az, hogy a fahérfák árakulásában mindinkább emelkedő irányzat érvényesült.

— Megállapítható, hogy még ezek a magas árak is elviselhetőek voltak és nem voltak, arányban a többi termények, az élelmiszerek és a ruhaneműek emelkedésével. A vasuti hadiadó azonban szükségessé teszi az áraknak mintegy 10—12 és 15 százalékkal való felemelését. Ismétlem, az összes illetékes körök megvannak győződve, hogy a normális munkás és forgalmi viszonyok helyreállításával a reális békeárak ismét helyet adnak a mostani konjunkturális áraknak és a fa ára rohamosan fog csökkenni.

Tehát igazunk volt, mikor a vasuti hadiadó benyújtása alkalmával azt írtuk, hogy a fuvar-költségek harminc százalékos emelkedése az egész ár tetemes felrugtatását fogja eredményezni.

Wilson Izenetének igazi értelme.

(Saját tudósítónk telefonjelentése.)

Bécsből jelentik: Tisza István gróf miniszterelnöknek a magyar képviselőházban tegnap Lovász Márton interpellációjára adott választ az illetékes körök nagy figyelemmel kísérték és úgy értelmezik, hogy a központi hatalmak államai között teljes egyetértés van Wilson elnök izenetének alapelveit illetőleg és azokat elfogadhatónak találják. De nem értelmezhető ez úgy, mintha Németország és Ausztria-Magyarország válaszolni készülne Wilsonnak, vagy bármilyen diplomáciai lépést készítené elő ez irányban, mert a jegyzék nem másnak, mint az amerikai szenátusnak szól.

Az amerikai sajtó Wilson izenetét nem kommentálja.

Az elnök a szenátusban maga mondotta el egy óráig tartó hatalmas beszéd keretében az izenetet, ami szenzációs meglepetést keltett. A hitatos figyelemmel hallgatták. Az amerikai közvélemény szerint az izenetnek az az értelme, hogy Wilson a békeakciót nem engedni elaludni, ő maga pedig nem akar az események semleges szemlélője lenni.

Newyorkból jelentik: A szenátus elnapolta ülőseit, csak a jövő héten kezdi meg Wilson izenete felett a javaslati vitát. Stone szenátor felszólal és kérni fogja Wilson, hogy a béke fonalát ne ejtse el és békeakcióját mielőbb folytassa.

A newyorki tőzsdén a Fehér-házból érkező hírek alapján az árfolyamok megszilárdultak, mert úgy tudják, hogy Wilson nem hajlandó újabb békeakciót indítani.

A Daily Mail tudósítójának egyik demok-

rata-párti szenátor kijelentette, hogy Wilsonnak nem az a szándéka, hogy békeajánlatokkal üldözze a hadviselő feleket. Az elnök izenete azért fontos, mert a győzelem nélküli békét hangsúlyozza, ami ellentétben áll az egyik hadviselő fél által küldött békejavaslat gondolatával.

A milánói Secolo ezzel szemben Wilson izenetét kommentálva, arra az eredményre jut, hogy az elnök békétörekvései teljesen meg egyeznek a németek intencióival.

Londonból jelentik: Macdonald az ismert németbarát angol képviselő Cowentyn egy gyűlés alkalmából, amelyet Wilson izenetét megelőző napon tartottak, ugyanazt hangsúlyozta, amit Wilson követel, tudniillik a győzelem nélküli békét.

Ezzel szemben az angol sajtó az ilyen békét eltogadhatatlannak mondja.

Összeírják Aradon a munkanélkülieket.

(Az Andrássy-téri „kaszinó” működése.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Figyelmet érdemlő leirat érkezett napokban az aradi polgármesteri hivatalhoz a honvédelmi minisztériumból. A leirat utasítja az aradi közigazgatási hatóságot, hogy a városban, ép úgy, mint ahogyan az országszerte történni fog, írják össze a munkanélkülieket, mert ezeket a foglalkozás nélküli egyéneket hadi munkára akarja kirendeltetni a honvédelmi miniszter utasítására az illetékes népfelkelő parancsnokság.

A honvédelmi miniszter rendelete alapján már kezdetét vette az aradi munkanélküli egyének összeírása, ami rendkívül üdvös intézkedés. Mindnyájan a legnagyobb megütközéssel konstatalhattuk, hogy a háboru egész ideje alatt Aradon alig csappant meg a munkanélküli férfiak száma. Ezek a munka iránt nem nagyon érdeklődő férfiak rendszerint az Andrássy-téren, a Szentháromság szobor előtt szoktak gyülekezni és egész nap ott lóbálják a lábukat. Általános a panasz, hogy férfi munkaerőben Aradon hiány van, azonban ha a Szentháromság szobor környékén alakult nap-számos kaszinó tagjaihoz fordulunk és aziránt érdeklődünk, hajlandók-e munkába jönni, lakonikus rövidséggel a következő választ adják:

— Ha husz korona napozámot fizet az ur, akkor elmegyünk.

Természetesen napi husz korona munkadíjat még a mostani szorult munkaviszonyok között sem adhat az, akinek munkásra van szüksége és így a sürgősebb napozámok előtt az egész várost át kell kutatni, amíg megfelelő munkaerőt kaphat az, aki sürgősen munkást akar szerezni. Nagy rejtély azonban, hogy a Szentháromság szobor környékén tanyázó kaszinó tagjai voltaképpen miből élnek és az illetékes hatóság már eddig is miért nem rendelte ki őket hadimunkára? A kereskedők és iparosok körében általános a panasz a háboru alatt, hogy munkásaikat, sőt a cégek tulajdonosait is egymás után rendezik ki hadimunka végzésére és ezzel alapjában rendítik meg a cégek egzisztenciáját, ellenben olyan férfiakat, mint amilyenek az Andrássy-téren is tanyáznak, békében hagy a hatóság. Valószínű, hogy ezek a nap-számosok egyáltalán nem bírnak bejelentett lakással és a városi katonai ügyosztályban sohasem jelentkeztek, mert különben aligha kerülhették volna ki a hadimunkára való kirendelést. Sajnálatos, hogy az illetékes hatóság, amely oly nagy buzgalmat fejt ki az önálló cégtulajdonosok hadimunkára való kirendelése terén, már eddig is nem méltatta figyelmére a Szentháromság környéki kaszinó drága gentlemanjait.

Utólagos rendelkezés — hamis blankettával.

(Az Aradra érkezett ötven vagon szén ügye.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Élénk megbeszélések tárgya volt ma az a különös esemény, melyet a Máv. aradi állomásfőnöksége címére érkezett, ugynevezett zárt szénvonat bonyolalmairól írtunk meg mai lapunkban. Az ötven vagonból még megmaradt harminc vagon szén most is az aradi pályaudvaron van elhelyezve, azt egyelőre nem adják ki s valószínű, hogy az meg is marad az államvasutak birtokában. Ma utánna jártunk ennek a szenzációsan érdekes esemény részleteinek. Mindenekelőtt az *Aradi Közlöny* tudósítója *Just Ferencet*, az aradi államvasutak üzletvezetőjét kereste fel, hogy mondja el az eseménynek ama részleteit, amik eddig a titokzatosság homályában vannak. Az iránt érdeklődtünk, hogy történt-e ebben az ügyben visszaélés és ha igen, ki követte azt el és hogy *Róth Zsigmond* aradi szénkereskedő ellen milyen címen folytatják a vizsgálatot. Az üzletvezető kérdéseinkre a következőkben volt szives válaszolni.

— Az ügyet teljes részletességgel nem ismerem, mert hiszen a Máv. igazgatósága részéről a vizsgálatot nem mi vezettük, hanem annak megejtése céljából *Szacsvay* főellenőrt küldötte ki az igazgatóság. Azt például nem tudom, hogy az ügyben szereplő szénkereskedő ellen milyen címen folyik a vizsgálat a rendőrségen. Ugy gondolom, hogy egyelőre csak a nyomozás folyik, amelynek ki kell derítenie, hogy *hogyan és ki részéről történt a visszaélés. Mert, hogy visszaélés történt, az bizonyos. És nagyon valószínű, hogy ezt a fegyveres erő ellen követték el, tehát ha kiderül, hogy ki a bűnös a dologban, az ellen valószínűleg fegyveres erő elleni kihágás címen indítanak majd eljárást. Ez természetesen csak feltételezés és nem egészen bizonyos. A fővárosi rendőrfőkapitányság is erélyesen nyomoz az ügyben és valószínűleg ez a hatóság fogja felszínre hozni ennek a titokzatos ügynek pozitív részleteit. — Az bizonyos már most is, hogy a szén megrendelése Budapestről történt. Az illető, aki a megrendelést tette az elszállítandó ötven vagon szenet az államvasutak aradi főnökségének címezte, mert jól tudta, hogy a szenet csakis így szállíthatják le Aradra. Minden rendelésnek joga van a rendelés megtörténte után utólagos rendelkezést adni a címre vonatkozólag. Így történt meg, hogy *mikor már a szén Aradon volt, utólagos rendelkezést tettek azzal, hogy a szén nem az állomásfőnökségnek, hanem Róth Zsigmond cégnek szól. Az a gyanú, hogy ezzel az utólagos rendelkezéssel van a baj. Valószínű ugyanis, hogy az utólagos rendelkezésről szóló blanketta hamis, ami aztán tévedésbe ejtette az itteni vasúti rakár tisztviselői személyzetét és így adták ki a husz vagon szenet Róth Zsigmondnak.**

Róth Zsigmond szénkereskedőt is felkerestük és ő az úgyról a következőket nyilatkozta:

— Véleményem szerint félreértés folytán érkezett meg a szénszállítmány az aradi állomásfőnökség címére és ebben senkisé is hibás. Valószínűnek tartom, hogy ez a tévedés azért történt, mert a budapesti vasutigazgatóság a múlt hónapban megkereste a porosz vasutigazgatóságot, hogy egy külön vasút szenet hajlandó átvenni és az én címemre leszállítani

Aradra. Lehetséges most, hogy magánfél címére a szenet nem akarták felvenni és ezért a vasutigazgatóság megkeresése folytán, jóakarattal a vasút címére küldte valaki a szenet, gondolva, hogy így legalább bizonyos, hogy azt leszállítják. Hogy ez az ismeretlen jóakaró ki volt, azt természetesen nem tudom, az azonban bizonyos, hogy ilyen szolgálatra én senkit sem kértem fel.

most is amellett vagyok, hogy az államvasut nagy szolgálatot tenne a városnak, ha a pályaudvaron visszatartott harminc vagon szenet kiadná és én azt hajlandó lennék a beszerzési áron a hatóságnak átengedni, hogy azt a város közönsége között kioszthassa.

Aradiak utazása

Pestről Aradra.

(Lusztig Andor értékes bőröndje.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

A vasúti ügyek, történetek és epizódok ma-holnap állandó rovatot követelnek a lapok hasábjain, annyira aktuálisak. Az *Aradi Közlöny* csak tegnap írt az arad-budapesti útvonal elképzelhetetlen fáradalmairól s azokról a bonyodalmakról, melyek a szegény utasra egy ilyen tura alatt várakoznak. A szegény emberek kényszerutazásai fölött sajnálkoztunk, de vázoltuk a gazdagok helyzetét is, mely szintén nem irigyléseméltó.

Ma már illusztrációval is szolgálhatunk e cikkünkhez. Tegnap nagyobb társaság indult el Budapestről, csupa aradi előkelő urhölgy s közismert uriember. Ezek között volt Nagy Sándor dr. Arad város híres kriminálistája és L. A., ki arról nevezetes, hogy élete feladatának az udvariasságot tartja s aki mindig mindenkivel, de különösen hölgyekkel szemben az előzékenység fürge merkurja.

A kis társaság késő este érkezett meg Temesvárra a szokásos két órai késéssel. S az is természetes, hogy az Aradra induló vasparipa már meglehetősen türelmetlenséggel várta utasait. Csak annyi ideje volt a társaságnak, hogy az egyik vonatról a másikra fölugorhasson. Hát hiszen fölugorni könnyű annak, aki mint Nagy Sándor dr. férfiúi erejének teljében ruganyos izmokkal rendelkezik, de mit csináljon az olyan előzékeny férfiú, mint Lusztig Andor, akit mindig a másokról való gondoskodás nemes érzése tüzel újabb és újabb udvariassági aktusokra. Mint említettük, a társaságban hölgyek is voltak, akiknek az áthurcolkodása némi nehézséggel járt, tekintettel a magukkal hozott többszörös kalapskatulyákra, a fővárosban bevásárolt apró csomagokra. Ilyenkor nem tehet mást egy udvariassági férfiú, minthogy készséggel ajánkozik a hölgyek támogatására, csomagjaiknak elrendezésére, bőröndjeinek elcipelésére. Lusztig Andor csakugyan így is tett.

— Ha megengedik a nagyságos asszonyok, én majd mindent átszállítok, méltóztassanak csak sietni, hogy jó helyet foglalhassanak el.

Az urhölgyek teljesen rá is bízták minden cök-mókjukat Lusztigra, kinek csak ekkor jutott eszébe, hogy voltaképpen neki is van egy kis átszállítani valója, mely áll két értékes bőröndből. Az egyikben üzleti ügyeihez tartozó okmányok, nagyobb összeg készpénz s egyéb fontos irományok voltak. A második kincses bányájá volt

mindenféle titokzatos jóknak, melyeket egy olyan magános garzon ember szokott beszerezni, aki szürkülő hajjal is egy város Arad ifjúságához számítja még magát. A két bőrönd közül nem tudjuk melyik volt értékesebb, azaz azonban bizonyos, hogy Lusztig hirtelen odafordult Nagy dr.-hoz.

— Kedves Sándorkám, tedd meg nekem azt a sziveséget, hogy ezt a két bőröndöt vidd át az aradi kocsiba, míg én a hölgyek csomagjait átszállítom.

Nagy dr., aki soha még kérést el nem utasított magától, de néha oly szórakozott, hogy a mit megígért, azt a második percben már el is felejté, nem is sejtve, hogy miről van szó, készséggel bólintott az aradi vonathoz rohanó gavallérnak:

— Eredj csak fiacskám, végezd el lovagi szolgálataidat, megyek én is rögtön utánad.

Így is történt. Nagy Sándor ment is utánuk — de nem mentek a bőröndök. — Ezeket a szórakozott fiskális a nagy zajban, tumultusban egyszerűen otfelejtette, sorsukra hagyta, had utazzanak még egy kicsit, lássanak világot.

Az aradi kocsiban el is helyezkedett mindenki, megkönnyebbülés jóleső érzésével vette tudomásul az egész társaság, hogy két-három-négy óra múlva, már amennyire a körülmények engedik, végre valahára Aradon lesznek.

— Elhozta kedves Lusztig a csomagjait? Nem hagyott ott egyet sem?

— Dehogy, dehogy nagyságos asszonyom, válaszolta az előzékeny gavallér, itt vannak mind, tizenkettő. Egy sem kevesebb. Dehogy hagytam volna el közülük egyet is... S a másik percben ő is odafordult Nagy dr.-hoz s mosolygós arccal kérdezte:

— Ugy-e Sándorkám, te is áthoztad az én bőröndjeimet?

Az ügyvéd, aki éppen a gyorsvonat és az aradi személyvonat közötti gyorsasági különbséget fejtegette szomszédjának, némi megütközéssel, de könnyedén válaszolt:

— Miféle bőröndöket? Edes fiam, nem láttam én a bőröndjeidből egyet sem.

— Hisz ott voltak a fejed fölött, ordította az udvarias Lusztig magából kikelve s megbiztalak, hogy hozasd át magaddal.

— Az lehet, hogy megbiztál edes fiam, de tudod, hogy én ügyvéd vagyok, aki nem minden megbizást fogadok el.

— De hiszen intettél jó, jó, csak menjek.

— Hát persze, hogy intettem, a jó, jó, azt jelentette, hogy csak eredj már az utamból én is menni akarok, de sejtelmem sem volt arról, hogy te az én számlámat meg akarod terhelni a bőröndjeiddel. Ej, ej, ha tudtam volna.

— Végem van, végem van, kiabálta Lusztig Andor s mint a nyári cserebogár ugrott neki a vonat ajtajának.

— Leugrom a bőröndjeimért, két hete járok össze-vissza a fővárosban, könyörgök, kuncsorgok, követelek, hogy végre összeszedhessem azokat a kincseket, amelyeket összeszednem sikerült s most egy szórakozott ember könnyelműsége miatt minden értékem odavész.

Alig tudták megfékezni hárman is, hogy a robogást utánzó vonatból ki ne ugorjon. Mindazonáltal Aradig csaknem beteggé jajgatta magát, mire annyira megsajnálta Nagy Sándor dr., hogy az aradi állomáskommandó segítségével sürgőnyöztetett Karánsebesre, s nevezetes bőröndjéért. A válasz meg is jött s a tartalma a következő volt:

— Két bőrönd nincs sehol. Vonat átkutatva, eltűnt.

Most Lusztig Andor azelőtt a probléma előtt áll: vajjon ellopták-e a bőröndjeit, vagy csak utazni mentek tovább s még van reményesség, hogy valaha gazdájukhoz visszatérnek.

Letartóztatták a bosnyák kormány legelső polgári tisztviselőjét.

— Saját tudósítók telefonjelentése. —

Budapestről telefonálja tudósítók: A fővárosi rendőrkapitánysága szerajevói és bécsi rendőrséggel együtt hetek óta erélyesen nyomoz egy szenzációs bűnügyben. A rendőrségek munkája már eddig is számos letartóztatást eredményezett és a legközelebbi napokban még újabb és szenzációsabb letartóztatások várhatók. Egy hihetetlen nagyságú csalásról van szó, a melyet a bosnyák tartományi kormány kárára követtek el igen magasrangú hivatalnokok előkelő kereskedőkkel együtt.

A háború kitörése után, amikor az élelmiszeri mizériák érezhetővé váltak, Szerajevóban bizottságot alakítottak, amelynek egyrészt a boszniai fővárosnak élelmiszerrrel való ellátásáról kellett gondoskodni és másrészt pedig feladatuk volt, hogy a boszniai és hercegovinai országos vasutak munkásait is ellássák élelmiszerekkel. Ez a bizottság aztán nagymennyiségű különböző árut és pedig cukrot, kávé, rizst, gyufát és más mindenfélét szerzett be. A bizottságnak több tagját széleskörű felhatalmazásokkal látták el, hogy nagyobb kvantumokra megrendeléseket tehessenek. Ezek részben Budapesten és részben pedig az osztrák császárvárosban tették meg a rendeléseket. A bizottságnak egyik tagja, egy igen magasrangú hivatalnok, a bosnyák tartományi kormányának és Szerajevó város előljáróságának tagja Budapesten szerezte be a nagymennyiségű szükségletet. Az árut el is szállították, de miután azokat Szerajevóban ugyanazok vették át, akik a számlák kifizetését eszközölték, senkinek nem tűnt fel, hogy ezek a szállítások a piaci áron felül voltak elszámolva és kifizetve.

Körülbelül hat héttel ezelőtt a szerajevói hatóságnak névtelen feljelentés folytán tudomására került a nagyszabású visszaélés. Eleinte azonban azt hitték, hogy csak egyszerű árdrágításról van szó, a nyomozás azonban mind nagyobb hullámokat vert és mindjárt az első napokban letartóztatták egy igen előkelő bécsi kereskedőt. Néhány nap előtt a nyomozás sulypontja Budapestre helyeződött át és kiderült, hogy az egész bűnügy tervezője a boszniai tartományi kormányának egyik legmagasabb rangú hivatalnok. Ez a magasrangú tisztviselőt a legutóbbi hónapok egyikében, mint a boszniai bizottságnak vezetőjét Budapestre osztották be és pár nappal ezelőtt Szerajevóba hívták, ahol aztán letartóztatták. Ma délelőtt ennek a magasrangú személyiségnek budapesti lakásán a rendőrség házkutatást tartott és ez alkalommal számos fontos okiratot találtak.

Több betéti könyvet találtak, melyek körülbelül ötszáz ezer koronáról szólnak, mely összegnek legnagyobb részét a legutóbbi hónapokban helyezte el a betéti könyvecskének tulajdonosa.

A kár néhány millió koronára rug.

A kereskedők óriási összegeket kaptak az élelmiszerekért. Így például már tavaly, amikor a kávénak ára öt korona volt, ezért tizen-négy koronát kaptak. Természetesen ezeknek az összegeknek nagy részét provizóriképpen ennek a magasrangú tisztviselőnek és a buntársainak kellett átadni. Hogy a bűnszövetkezetnek eme előkelő vezetője milyen lelkiismeret-

lenül járt el, élénken bizonyítja egy levél, a melyet a házkutatás alkalmával találtak lakásán, és amely egy szállítóhoz volt címezve. A levélben annak írója kijelenti, hogy ne ijedjen meg az ő általa szabott magas ártól és ha valami baj lenne, akkor magas hivatala minden üldözés elől meg fogja védeni.

Hatvannégy millió áru komló kicsempészése Bajorországból.

(Ötvenegy ember letartóztatása.)

— Saját tudósítók telefonjelentése. —

München, amely ugyszólván a világot látta el sörrrel, most sir és jajgat a sörinség miatt. A legkomolyabb veszedelem fenyegeti a hizott szívű bajor testvéreket, mert a sörjegy már utban van és a jövőben este csak három korsó sör, másfél liter „cseppolyós kenyér” jut egy-egy gömbölyű hasu polgárra. Ennél nagyobb csapást elképzelni nem lehet.

Az elégedetlenségnek hangos szóval kifejezést is adnak a bajorok és a hatóság kénytelen hallgatni. A cenzura is megengedi, hogy szidják a nagy fejűeket, mint a jégesőt, mert ennek a sörinségnek, akár csak a magyar inségeknak, óriási gázok az okai. Botrányok, szenzációsabb szenzációsabb csalások és visszaélések leplezésétől hangosak a német és a magyar lapok.

A bajor nép valószínűleg nemzet veszedelem gyanánt fogadja azt a visszaélést, amely a megszokott mennyiségű sörűktől fosztotta meg őket. A bűnsők legszigorubb megbüntetését követelik és addig nem lesz nyugalom, míg a müncheniek elégtételt nem kapnak.

Óriási méretű

maláta osempészés

nyomára jöttek rá. A maláta a fekete bajor sör főalkatrésze és ezt a rendkívül értékes anyagot hihetetlen mennyiségben vitték ki Bajorországból rejtett és tiltott utakon. Egy müncheni újság hívta fel a hatóságok figyelmét a visszaélésekre és megírta, hogy a malátát Észak-Németországba viszik, ahol horribilis árakon adják el, mert ott élelmiszerekké dolgozzák fel. Ma már az egész bajor sajtó sir és jajveszékkel a nemzeti veszedelem miatt és azt követeli, hogy a csalókat tekintet nélkül a személyekre és állásukra, át kell adni a bíróságnak.

A sajtó rámutat, hogy az országos központi hatóságok hibájából, elnézéséből és teletelteségéből történhetett meg a nagyarányú maláta csempészés és a közlekedési minisztérium, valamint a katonai helyettes főparancsnokság is kénytelen volt beismerni, hogy a malátát butorszállítóknak, de már 1916. év májusa óta szállítják ki az országból, ámbar Girth müncheni butorszállító az illetékes fórumokat tavaly májusban figyelmeztette a csalásra.

A közlekedési minisztérium ugyan azt állítja, hogy a vasuti illetékes helyeket figyelmeztette és megfelelő utasításokkal látta el, de kiderült, hogy egyik legnagyobb bajor vasuti állomás személyzetének halvány sejtelmé sem volt ilyen rendeletekről, noha az ő hatáskörébe tartozik a butorszállító kocsik felülvizsgálata és ellenőrzése. Ugy látszik, hogy a minisztérium a rendeletet kiadta, de az nem

volt általános jelentőségű és nem volt elég határozott, vagy energikus.

Másképp érthetetlen lenne, hogy a hatóságok hónapokon át semmit sem vettek észre és csak 1916. év novemberétől máig terjedő időre szóló adatokat tudtak össze szedni. Megállapították például, hogy ebben az időben háromszáz vagon malátát csempésztek ki Bajorországból és csak ezen az elenyésző csekély mennyiségben kilencszáz ezer márkát kerestek a család konzorcium tagjai. Körülbelül ötven nagyobb maláta szállítmány nyomára jöttek rá eddig és a müncheni rendőrség hozzávetőleges számítása szerint

hatvannégy millió márka

az a haszon, amelyen a bíróságnak már átadott bűnsők osztozkodtak.

A konzorciumnak a feje egyik legnagyobb müncheni sörgyár tulajdonosa és eddig ötvenegy tagját tartóztatták le.

H I R E K.

Interpelláció a király személye körüli miniszterhez.

— Saját tudósítók telefonjelentése. —

Budapestről telefonálja tudósítók: Mezőssy Béla ma a következő interpellációt jegyezte be a király személye körüli miniszterhez: Közölje azoknak a képviselőknek a névsorát, akik a honvédelmi minisztériumban és 1915. nyara óta a hadügyminisztériumokban hadseregszállítások érdekében közbenjártak és ajánlatot tettek. Reméli, hogy Rosner Ervin báró bővebb felvilágosításokat fog adni, mint a miniszterelnök.

Budapestről telefonálja tudósítók: Teleny János pénzügyminiszter Khuen-Hedervary Károly gróf, Harkányi János báró kereskedelemügyi miniszter és Tisza István gróf miniszterelnök vasárnap Bécsbe utaztak az osztrák kormánnyal tárgyalásokat folytatni.

Budapestről telefonálja tudósítók: Eszterházy Mór gróf Tisza István gróf miniszterelnökkel hosszasan tárgyalt, hogy a képviselőház délután háromtól kilencig tartsa üléseit. A miniszterelnök kijelentette, hogy elvi kifogása nincs, de előbb a kormány többi tagjaival és pártjával akar érintkezni. Reméli, hogy a Ház egyik legközelebbi ülésén végleges határozatot hoznak ebben a kérdésben. Képviselők körében barátságosan fogadták ezt a gondolatot és valószínű, hogy ilyen értelemben változik meg a képviselőház tanácskozásainak időrendje.

Aradi kávések a fehér kenyérért.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Az aradi vendéglősök és kávések ipartársulata azzal a kérelemmel fordult a városi tanácshoz, hogy azt a tanácsi határozatot, melylyel a kávéházakban csakis kétszersült kiszolgáltatását engedélyezi, helyezze hatályon kívül. Ellenben engedje meg, hogy, úgy mint az ország összes városaiban, a kávéhoz fehér kenyeret adhassanak.

A kávések ipartestülete a napokban kiküldte tagjait Temesvárra, Nagyváradra és Szegedre a kérdés tanulmányozása céljából. Azt tapasztalták, hogy e szomszédos városokban mindenütt, minden kávéházban turólepeny, fehér pogácsákat és fehér kenyeret szolgáltatnak fel. Erre való tekintettel kéri az ipartársulat a tanácsot, hogy szerény kérelmét teljesítse. A kávéházi forgalmat valóban nagymértékben megbénítja az, hogy csak kétszersültet adnak. A közönség legnagyobb része még a kávéjához sem szívesen fogyasztja az

LEGUJABB.

Reggel 3 órakor érkezett telefonjelentés.

Miljukovot letartóztatták. — Brusszilov öngyilkos lett?

A Berliner Zeitung am Mittag jelent Kopenhágából: Miljukovot Péterváron letartóztatták. Hír szerint Nikolaj Nikolajevics nagyherceg, aki sem beteg nem volt, sem el nem utazott, támadásokat irányít a reakcionáriusok ellen. A nagyherceg az utóbbi eseményekben tevékeny részt vett.

(Miljukov a háborús párt parlamenti vezére. A szerk.)

Helsingforsból érkezett távirati híradás szerint Brusszilov tábornok néhány nap előtt Pétervárra jött és ott föbe lötte magát.

Egész Oroszországban, de különösen a moszkvai kerületben a személy- és teherforgalmat beszüntették. A front mögött nagy csapatmozdulatokat végeznek.

Amsterdami lapoknak az amerikai külügyi hivataltól nyert értesülései szerint Wilson új békeakcióját február első hetében megkezdi. Az új akció sokkal határozottabb lesz, mint eddig.

izetlen és ehetetlen kétszersültet. A többi kávéházi ételek, hideg büffé, tojás, vaj pedig egyáltalában nem fogynak, mert hiszen rántottát már igazán nem lehet kétszersülttel enni. A kávéházak közönsége tehát örömmel fogja üdvözölni, ha a tanács tulteszi magát régebben hozott és ma már indokolatlan rendelkezésén. A kenyér kiszolgáltatás teljes eltöltése ezenfelül sérelmes is a kávéosokra a vendéglőkkel szemben. A vendéglőkben a nap minden szakában lehet kenyeret kapni, nemcsak ebédhez és vacsorához. Tehát ha koresmában sört uzsonnázik valaki, kaphat mellője kenyeret, míg a kávéházban a kávéhoz sem. A vendéglőkben a rántottához, lágytojáshoz, virstlihez, sonkához, vajhoz is lehet kenyeret kapni, míg a kávéházakban ugyanezekhez csak kétszersültet lehet kapni. Ez szinte a vendéglők pártolásának látszik a kávéházakkal szemben, amelyek pedig magasabb kulturstandardet jelentenek.

— A király a német császárhoz utazott. Bécsből jelentik: Öfelsége ma délelőtt Badenben kihallgatáson fogadta Erdődy Lajos és Erdődy Tamás gróf főhadnagyokat, továbbá Pallavicini örgróf konstantinápolyi nagykövetet. Azután Bécsbe utazott, ahol a Hoffburgban Czernin Ottokár gróf külügyminisztert és Clam-Martinic gróf, osztrák miniszterelnököt fogadta. Délután három órakor a király külön kihallgatáson fogadta Pantfield amerikai nagykövetet, akitől átvette új megbízó levelét. (A nagykövet Wilson új megválasztása következtében újra ratifikáltatta állását a bécsi udvarnál. A szerk.) Ezután öfelsége Czernin Ottokár gróf külügyminiszterrel a német főhadiszállásra utazott a német császár születésnapjára ünnepélyére.

— A képviselőház alelnöke berlini újjáról. Budapestről telefonálta tudósítónk: A képviselőház alelnöke Simontsits Elemér ma délután érkezett vissza Németországból. A képviselőház alelnöke elmondotta, hogy Németországban sok ünneplésben, rendkívül kedves fogadtatásban volt részesülve. A látogatás célja az volt, hogy az uralkodók által többször demonstrált egyetértést a népképviselők vezetői is kifejezésre juttassák. Hálával telhetünk el a németeknek Magyarország iránt érzett rokonszenvéért. Simontsits Elemér szerint a parlamenti elnökök tanácskozása feltétlenül jó eredménnyel fog járni. A német császár kedvesen fogadta őket. A haza megőszült, de ő maga fiatalos és rendkívül érdeklődéssel tárgyal a napi kérdésekről. Az egész német közvélemény azt a meggyőződést sugározza ki, hogy az entente legutóbbi válasza teljességgel elmarad a szövetséges népeket. A császár az alelnöknek a porosz királyi koronarend csillagos nagykeresztjét adományozta.

— Hadfy altábornagy kitüntetése. A király livnói Hadfy Imre altábornagynak egy hadtestesoport kiváló és eredményes vezetéséért a vaskoronarend első osztályát adományozta a hadiékítménnyel.

— A német császár elismerése Mackensennek. Berlinből jelentik: A Wolff-ügynökség jelenti: Vilmos császár a vaskereszt nagykeresztjével tüntette ki Mackensen vezértábornagyot és elismerését adta tudomására rendkívüli szolgálataiért, melyeket az alája rendelt szövetséges csapatok teljesítettek, nemes versenyt fejtve ki vitézségben és a nélkülözések elviselésében. A császár Mackensen vezértábornagynak, tisztjeinek és minden egyes vitéz katonájának hálaát és köszönetét fejezi ki.

— Sassonov nem lesz angol nagykövet. Stockholmából jelentik: Sassonovnak londoni nagykövete való kinevezéséről szóló hír teljesen apokrif, csak Buchanan pétervári angol nagykövet hozta forgalomba, aki szerette volna, ha e kinevezés megtörténik.

— A foockdooki tengeri oszta. Berlinből jelentik: A Wolff-ügynökség jelenti: A foockdooki tengeri ütközetről még a következőket jelentik: Délelőtt 8 óra tájban 9 angol torpedócsónokból láttak felbukkanni. Egy közülük süllyedőben volt, a többi 8 hozzávetőleg és megmentette a legénységét. — Berlinből jelentik: Egy Cardiffba befutott angol torpedócsónokból parancsnoka azt állította, hogy elsüllyesztette az U. 56-ot. A Wolff-ügynökség ezzel szemben megállapítja, hogy az angol parancsnok állítása nem igaz, sem az U. 56-ot, sem más német tengeralattjárót nem süllyesztett el.

— Kedden és szerdán a ninos cukrásztemény Párisban. A francia hivatalos lap egyik legutóbbi száma közli, mint Genfben jelentik, azt a rendeletet, a mely szerint február elsejétől kezdve a hét két napján, kedden és szerdán zárva kell tartani valamennyi cukrászdát. E két napon a vendéglőkben és kávéházakban sem szabad semmiféle cukrászteményt árúsítani. A cukorjegyvet egész Franciaországban legközelebb életbeléptetik és a szirupfélék, limonádék, likőrök, gyümölcszések és cukrászárak előállításához a cukormennyiséget a minimumra csökkentik. A kormány a sajtó útján tudomására hozza a közönségnek hogy a cukorra vonatkozó új rendszabályokkal az arany külföldre való kivitelének csökkentését akarja elérni.

— A sötétség Bécsben. Bécsi tudósítónk jelenti: Hétfő óta esténként teljes sötétség borul Bécs utcáira. Hét óra után ép oly sötétek a bécsi utcák, mint a budapestiek, sőt talán, ha lehetséges, még sötétebbek. A városházán azzal okolják meg a világitás korlátozását, hogy szemet kell megtakarítani, viszont a bécsi lapok kiszámították, hogy a rendelet következtében naponta alig két waggon szemet takarítanak meg. Tegnap este havazott és a megfagyott havas aszfalton valósággal életveszélyes volt a közlekedés.

— A tábori posta pénzforgalma novemberben. A cs. és kir. tábori posta múlt évi novemberi pénzforgalma a következő: A hadban álló hadsereg tagjai hazaküldtek: Pénzesutalványon 30.482,030, a postatakarékpenztár útján 21.454,778 s pénzeslevélben 24.556,757 koronát. A hadsereg tagjai hazulról kaptak: Pénzesutalványon 10.177,428, pénzeslevélben 84.494,174 koronát.

— Gyermekkoszlik 50 koronától 250 koronáig Fischer Simon nagyáruházában. 311

— Árverés a vasúton. Az aradi állomáson 1917. évi január hó 30-án délelőtt 9 órakor: 2 darab kerék vetőgéphez, 1 zsák maróni (50 és fél kg.) fognak nyilvánosan, bírósági eljárás kivül a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés, valamint az azonnali kiszállítás kötelezettsége mellett, elárvereztetni.

Románia vezérkari főnököt megverték a francia tisztiek.

(Saját tudósítónk telefonjelentése.)

A Szereth-mentén az orosz csapatok jelentékeny erősítéseket kaptak, a hadműveleteket azonban a Szereth folyó kiáradása meggátolja. A németek jelentékeny tevékenységet fejtenek ki az ojtózi szoros vidékén, de e frontszakaszon is hátráltatólag hat a kedvezőtlen időjárás.

Pétervárról jelentik: Ejejev orosz hadügyminiszter kinevezése alkalmával a követvetkező sürgönnyt küldötte Liautey francia hadügyminiszternek: „Meg vagyok győződve róla, hogy szövetséges csapataink általános erőfeszítése ki fogja küzdeni a végső győzelmet és hogy ez az ellenséges fél diadalaikat el fogja törölni.” — Liautey a következő távirattal válaszolt: „Ugy mint ön, én is meg vagyok győződve, hogy egy döntő győzelem el fog következni, különös tekintettel a mi bátor csapataink kitartására és erőfeszítésére.”

Ilieszku tábornok, volt román vezérkari főnök, akit állásában Prezan tábornok váltott föl, azért ment külföldre, mert francia tisztiek tetteleg inzultáltak. Nem is hajlandó visszatérni. Bratianu román miniszterelnök Péterváron tartózkodik és az orosz lapok szerint nagyon megöregedett. A román külügyeket, tárcát nélkül, egyelőre Take Joneszku intözi. Az Independance szerint a romároknak kétségbeesett helyzetükben a cár hadparancsa utolsó reményességük, melyben kijelenti, hogy Oroszország Romániát sohasem fogja cserben hagyni.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

— A Magyar Bank keleti munkaprogramja. Bankok körében és az értékpiacon is a Magyar Bank tőkeemelése volt ma a beszélgetések fő témája. Mindenütt nagy szimpátiával fogadták a hírt, mely befejezését, koronáját jelenti annak az erőgyűjtő munkának, melyet az intézet vezetősége az utóbbi négy esztendő alatt végzett. Céltudatos, nagy munkaprogram volt ez, mely még akkor kezdődött, mikor a Magyar Bank sok vihart látott hajójának kormányára új kezekbe került. A háborús idők nem hogy hátráltatták volna, de előbbre vitték és siettettek az új rezsimnek a belső konszolidációra alapított terveit, melyekre ma már jól elvégzett munka fölött való megelégedés örömevel tekinthetnek vissza az intézet vezetői. A cél, mely felé ma haladni akarnak: a balkáni összeköttetések kiszélesítése és az eddiginél nagyobb arányú térhódítás a Keleten, — nem új óél épen csak az eléréséhez nyitnak meg új utak és lehetőségek a háború alatt. Új ut, nem annyit jelent, hogy könnyű ut. Nagy és nehéz feladatok várnak ma is a Kelet felé irányuló magyar gazdasági törekvések pionírjaira és ebből a szempontból egyenesen szükség van rá, hogy az első uttörő: a Magyar Bank az internacionális piacon is imponáló pénzügyi fegyverzetben menjen a háború után ráváró munka elébe. Az új tőkeemelés révén, ez is meglesz, mert a tranzakció eredményeképpen száz milliónál is nagyobb összegre rug majd az intézet saját vagyona. A kibocsátandó harmincöt ezer darab részvényt — mint értesülünk — csekély töredék leszámlával a régi részvényesek fogják kapni, 5:1 arányában, hír szerint 580 koronás kibocsátási kurzuson.

MOZGOKEP SZÍNHÁZ.

* Henny Porten premier az Apollóban. Előkelő, nagyszámú publikum gyűlt egybe ma este az Apollóban, hogy végignézzék a Henny Porten-ciklus második filmjét: Az örök bünt. Henny Porten egyéniségéhez stilszerűen simuló alakítást nyújt ebben a mélyseges drámai erővel megírt darabban. Gabriella szerepében gazdag, sokoldalú művészi talentumát csillogtatja meg előttünk. Mosolygó arccal látjuk boldogságának napfényében, majd kétségbeesetten, megtörve rohan lefelé a lejtőn egészen a bukott leányok otthonáig, amelyet megrontója, csábítója építettett. Itt véget is érhetne a megkapó, szingizdag dráma, de írja nem akarja megfosztani a publikumot a folsóhajástól. A szerencsétlen Gabriella fölött még egyszer fölragyog a napsugár s egykori rölegénye kiment a mocsárból. A premier publikuma sok megértéssel és mély elérékenyüléssel nézte végig a gyönyörű képet, amely még pénteken megy.

* Apórodite. (Mária Carmi filmsorozat II. az Urániában.) A Mária Carmi sorozat legújabb és talán a legérdekesebb filmje viseli ezt a nevet. A nagy művész ebben a slágerbe egy lelkileg meghasonlott nő belső tusakodásairól rántja le a selyem leplet, melynek sühogása pillanatig úgy hangzik, mintha csak boldogságot, jólétet és megelégedést akarna. Valójában a dolog egészen másképp fest. Magas társadalmi pozíciójának méltóságérzete küzd benne világraszóló szépségének tudatával és csupán női mivoltának, az örök női tulajdonságnak felülkerekedését látjuk ebben, hol egy kiváló művésznek modellül áll, egy Aphrodite szoborhoz. Ezt a témát dolgozza fel a film, melyet elsőrangvá avat a nagy művész lendületes játéka, melyben égő szenvedélyek viharzanak, s melyet tökéletesen és szépen játszik meg. Egy filmművészeti úppostre az, amit kapunk folytonos művészet, haladás a tökéletesítés felé. Nagy új irányok mutatkoznak a filmben és minden irány valami újat, valami nagyszerűt jelent. — „Mire megvénülünk”, Jókai Mórnak kiváló regénye, melyet könyv alakban mindenki ismer s mely napok óta Budapest szenzációja, legközelebb az Urániában.

* Minden esütörtökön este 6 órától szenzációs műsorok az Erzsébet mozgószínházban. 261

A szerkesztésért felel:

Rudnyánszky Endre távollétében:
Stauber József.

NEMZETI SZÍNHÁZ

Aradon, 1917. január 26-án pénteken:

9) Borsos.

10) Borsos.

Kertész Vilmos felléptével:

Szevillai borbély.

Opera 3 felvonásban.

Közdete 4,5 órákon.

NYILTÉR.

(Az ezen sorot alatt közzétettéket nem vállalunk felelősséget.)

Értesítem a n. é. közönséget, hogy Angyal-utas 20. szám alatti szatésüzletet Gálók László irtól átvetttem. Felkérem a cég hitelezőit, követeléseiket 8 napon belül nálam bejelenteni, mert ezután bejelentett követelések figyelembe nem vétetnek.

Tisztelettel
Weisz Márton,
Otthon-kávéház.

727

Értesítem a nagyérdemű közönséget, hogy Ujmikelaka, Fő-ut 21. számú Boayhádi Károly-féle vegyeskereskedést átvanni szándékozom. Felkérem a cég esetleges hitelezőit, hogy követeléseiket 1. év február 1-ig nálam bejelentésük, mert ezután bejelentett követelések figyelembe nem vétetnek.

Tisztelettel
Pálmai János,
Ujmikelaka, Fő-ut 13.

727

**Gyertyát,
Zsíros szódát,
Kristály szódát,
Gyufát,
Cukorkát,
Citromot**

és mindenemű háztartási, élelmi és iparcikket belső hadszínterületre is szállít

Gonda Nándor, Déva

Karthausl.

87

Aradkövi (Kuvin) határában levő 188 kat. hold

földbirtok

gazdasági épületekkel

eladó.

Továbbá 300 hl. legutóbbi termésű penkoti és világosi

bor eladó.

Kévekké használt manilla-zsineget megvételre keresek.

Viesenmayer János

688

tulajdonos, Ujszentanna.

AZ

eseményekről napról-napra a legalaposabb és a legfrissebb tudósításokban számol be az

ARADI KÖZLÖNY

Közleményeinek eredetisége és érdekessége, valamint háborús híreinek megbízhatósága révén

MAGYARORSZÁG

vidéki lapjai között az első helyen áll. Az Aradi Közlöny a

LEGELTERJEDTEBB

napilap, amely a háború alatt is a közönség fokozottabb igényeit tartotta szem előtt és nem szálította le szövegrészének terjedelmét, miért is a

LEGTARTALMASABB

újság. Az Aradi Közlönyt a közönség minden rétege olvassa és így a

LEGJOBB

hirdetési organum. Az Aradi Közlöny nemcsak a helybeli és a

VIDÉKI

hanem az ország újságolvasó köreinek, valamint a haretéren küzdő katonáknak is előszeretettel olvasott

NAPILAPJA.

Magyar gyógyborok

Kitűnő minőségű hegyaljai fehér édes borral készítve.

Vasas chinabor. Elsőrangú minőségű, vérképző gyógybor, vérszegények, lábpadozók, sápkóros gyermekek részére kiváló erősítő szer. Bence a chinin- és vas nagy gyógyereje kiválóan érvényesül. Kis palack ára: 2 korona 80 fillér. Nagy palack ára: 4 korona.

Condurongó bor. Kiváló gyomorérettető szer, finom ízszeres ízű, szon- gító, a gyomorra és belekre jótékony hatást gyakorló gyógybor. Gyomorbetegék részére és ott, ahol a condurongó kéreg javulva van. Egy palack ára: 3 korona.

Pepsin bor. Egyesíti a pepsin és a sósav jó tulajdonságait és kiválóan alkalmas a most nehezen beszerezhető Acido pepsin helyettesítésére. Gyenge emésztésnél igen ajánlható. Egy palack ára: 3 kor. 60 fillér.

Kapható a készítőnél:

1945

Rozsnyay Mátyás gyógyszer-
szertárában Arad, Szabadság-tér.

Láb- és kézizzadás

biztosan és leggyorsabban elmúlik, a „Peppo” folyadék és „Peppo” hintőpor segítségével.

Szárít! . . . Szagtalanít!!

Peppo folyadék ára használati utasítással 1 kor. 20 fill.
Peppo hintőpor „ „ „ 1 kor. — fill.

Legfájdalmasabb
tyukszemétől

Is három nap alatt mindenki megszabadul a Hajós-féle ANAGALLIN használatával. Kezelése igen egyszerű, nem piszkít, nem ragadós. A beszerzésnél vigyázni kell az ANAGALLIN szóra. Ára használati utasítással 1 korona.

Gyöngyfehér fogakat

szereznek a

Doré fogpaszta

használatával. Nem habzik! A szájüreget desztificálja, utólag igen kellemes. Ára egy porcelán-szencsónak 80 fillér.

Fenti szerek kizárólagos készítője és egyedüli nagy raktára:

HAJÓS ÁRPÁD

Gyógyszertára Arad, Andrassy-tér 22. sz. (Megyeházaal szemben.)

ECETSÁV

Garantált 66% vegyileg tiszta, étkezési célokra prima svéd áru 800 grammos üvegekben 25 üveg ládánként, próba üveg 800 grammos, mely megfelel 25 liter kellemes ízű asztali ecet készítéséhez, küld utánvét mellett.

Beck Testvérek

Arad, Teleky-utca 20. szám.

Apró hirdetések

Vétel és eladás.

Használt,

jókarban levő, olcsóbb szerű gramofont yennek lemezekkel együtt. Ajánlatokat „Ereket” jeltizere a kiadóba kerik azonnal, hogy f. hó 31 én a gramofont személyesen megnézhessem. 718

Üzleti könyvek

beíró könyvek, és iródszerek raktára Deák Béla könyv- és papírkereskedésében Forray-utca. Telefon 902. 6071

Ajánlatok

kereskedők és kávéosok részére, kitűnő minőségű teát olcsó áron, prima minőségű szalvát. Biener, Florián-utca 11. szám. 663

1 pár teljesen új

bélelt box csizma, parádés kocsis öltöny, jártakaró, bunda, eladó. Róth Izidor A-z-talos Sandor u. 9. (butorúzt.) 664

100 db 1 éves

mangalica herét süldő és 20 db 1 éves mangalica tenyészkoca eladó. Cim a kiadóban. 63

Különléte.

Calethelyiség lakással

együtt 1917. évi március 1-ig kiadó Ujmikolcsa, Fő-ut 13. 706

Írógép

új és használt, üzembeliek, szakcszerű javítások, írásmunkák és sokszorosítások, gépirás tanítás Hegnar József írógépszakértőben Salm-utca 8. Telefon 11-41. szám. 4701

Héts Vasas chinacora.

Suverén szer vérszegénység, sápkor, szédülés, a vérszegénységből eredő idegbajok, étvágytalanság, gyomorbántalmak, láz, általános gyengeség ellen. Paratlan vérszépítő és vérjavító. Biztos óvszer márius fertőzések- és minden infektívól eredő meg-betegedés ellen ugy felnőtteknek, mint gyermekeknek. Ara 3 sor. Héts yócszertár, Földes-egységyszertár. 12

Házadások,

valamint kisebb és nagyobb birtokok eladását, parcellázását közvetíteni vállalom. Az ország minden részében előjegyezve kis- és nagybirtokok. Aradon magán- és bérnázak. Ajánlatokat, megbizásokat kér

Halmaj József

adásvételi közvetítő iroda.

Lakás: Deák Ferenc-u. 5. Telefon 726. 691

1502-1917.

Árverési hirdetmény.

Arad sz. kir. város közönsége a tulajdonát képező mintegy 1000 darab kost és juhok folyó évi február hó 3 án d. u. 4 órakor nyilvánosan árverésen eladja.

Az ajánlatok, melyekhez 2000 (Két ezer) korona bannompénz csatolandó, ezáltal az árverés napjára d. u. 4 órájáig a gazd. tanácsnoknak (városház, I. emelet) átadandó.

Az ajánlatokat a mondott idő-

ben a közélmezési bizottság bontja fel az ajánlattevők jelenlétében, az árverés eredménye fölött a város tanácsa 8 napon belül dönt.

Feltételek: 1. A juhok és kosok az árverés előtti napon a libásdűlőben levő I. sz. városi majorban megtekinthetők.

2. Az ajánlat. elő sulyra teendő, levonást nem engedélyezünk.

3. Az eladott juhok és kosok az I. sz. majorban levő város mérlegén fognak lemérni, a vételár ezen suly után készpénzzel kifizetendő.

4. Vevő köteles a megvett juhokat 48 órán belül a városi majorból elszállítani.

5. Ajánlat tétel 100 dból álló csoportokra és az egész mennyiségre is.

Arad, 1917. január 23.

A városi tanács.

Tuzifa

waggontételekben megrendelhető Weiszberger Samuel utódánál, 261

Kőrösvögyi pálinka

raktárban

ARAD. Telefon sz. 651.

91-1917. pm.

Hirdetmény.

Közhire teszem, hogy f. hó 10-től kezdődőleg városi listából előállított kétszersült kizárólag kávéosoknak és kávémérőknek adhatók el és kizárólag az előbb említett iparüzletekben árusítható.

Ezen rendelkezés áthágása kihágást képez és az áthágók 3 hónapig terjedő elzárással valamint 600 koronáig terjedő pénzbüntetéssel büntethetők.

Arad, 1917. január 3.

Varjassy, polgármester

Földbirtokosoknak

35 évre 4 1/2% kamat 99 arfolyam.
50 évre 5% kamat 1% törlesztés teljes arfolyam.
63 évre 4% kamat 0.85% törlesztés 94% arfolyam mellett, továbbá

aradi és békescsabai házakra 50 évre 5 1/2% kamat, 1/2% törlesztés 98 arfolyam mellett törlesztéses kölcsönöket folyósított és birtokparcellázásokat elvégzi és gyorsan keresztül vezet a

Budapesti Kölcsönközvetítő és Parcellázó Reszvénytársaság Budapest, VIII., Konyérmező u. 6. Aradi megbízottunk: Bonyhádi József u. Kapa-u 47., d. u. 2-4-ig. 71

ÓCSKA

horgolt és kötött áruért,

harisnya és kapócska, szakszakadért is. gyapjuból kilónként K 7-től K 12-ig, pamutból kilónként 1-20.

Új gyapjufonál és ennek maradékért K 10. Új pamutfonalért es ennek maradékért K 6-tól K 10-ig illet a Maschinenstrickerei Glücksmann Vilmos Wien, XV., Stut-terheimstr. 4. Minoen küldeményt azonnal es pontosan leszámol, nagyobb tételeket személyesen is át vesz. 7231

Zsinorszóda

100%-os, 100 kor-os hordókban, nagyobb mennyiségben, napi arban kapható

Guttmann Sándor

áruügynöknél Arad, Városi kávéház. 606

69-1917. g. sz.

Árlejtsési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a városi hivatalokban levő írógépek jókarban tartása és a szükség s írógép szalag és szén-papír szállítása iránt folyó év január hó 29-én d. e. 10 órakor árlejtsést tart.

Bannompénzül leteendő 100 koro-

888-1917. pm. sz.

Hirdetmény.

Ezennel közhírré teszem, miszerint a közigazgatási bizottság 598-1915. sz. határozatával a vallás- és közoktatásügyi miniszter 1184-1914. eln. sz. körrendelete 7-9 § al értelmében a 1455-1915. eln. sz. vallás- és közoktatásügyi miniszteri rendeletnek megfelelőleg az irni-olvasni tudá nak a választói jog szempontjából való igazolására megalkotandó állandó bizottság a vizsgálatokat f. év február hó 21 én kezdi meg, és hogy a vizsgálatra f. évi január hó 25 től február hó hó 4-ig bejárólag lehet személyesen vagy levél útján a polgármesteri hivatalnál jelentkezni a hivatalos órák alatt.

A vizsgálatok f. évi február 21-től folytatólag d. e. 8-tól 12-ig d. u. 4-től 8 óráig fognak megtartatni a városnéző tanácstermében.

Felhível ennek elvételére mindazokat, akik az itt felsorolt különös köllékekkel bírnak és a választási jog megszerzése céljából az irni-olvasni tudásukat az állandó bizottság előtt beigazolni szándékoznak hogy ebből szándékukat f. évi január hó 25 től február 4-ig bejárólag a hivatalos órák alatt a polgármesteri hivatalnál személyesen vagy levél útján bejeentsék.

Arad, 1917. évi január 22-én.

Varjassy polgármester.

Egy jó írásu rokkant katona,

ki lehetőleg németül is tud,

718

a waggonyárban azonnal

felvétetik.

Apró hirdetések.

Tudnivaló az apróhirdetésekről:

Az apróhirdetések díját az alábbiak szerint számoljuk.

Minden apró hirdetés 100 sz. Vastagabb betűkkel 16 sz.

A vastagabb betűkkel írván az apróhirdetéseket a közlésükkel kell jelezni.

A legkisebb hirdetés ára 1 korona.

Az apróhirdetéseket előző kell írtatni.

Hirdetéseket előző 1/6 óráig vehetők fel.

A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés arányát, amelynek tartalma a fogva eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa.

Levelés.

„Ninetti”

jellegére levél ment önkéntestől. 708

„Mírakel”

jellegére levél van a kiadóhivatalban. 726

Kerek asszony.

Tíz napja már nem hallat magáról. Hírogatok! Azért is ..... Izzón csókolom. 720

Vidék.

Intelligens, cainosnak mondott, az öke, fiatal asszonyka vagyok. Tisztes, érdekes melkűli állandó barátságát keresem azon szellemes, igaz urlemberek, avagy sneidig katolizistáknak, ki a valam való korrekciót ösmertőségét szintén lelkiismeretességből óhajta. Kölcsonös megértés elében őszinte, jó pártasként lessünk. Csakis urimber, komoly, teljes című levélét vessem igénybe. Választ e lapban jelezve „Temperamentum” jellegére a kiadóba kérek. 723

Asszonyka

Összkrét ur ember tisztességes ösmertőségét keresi, ki őt zavart helyzetéből ki-segítendő. Levelét „Alkonyban hatkor” jellegére lapban jelezve a kiadóba kér. 705

Ellátás.

Jé hálá kezes

kapható reggeli, ebéd, vacsora. Postay Lajosné kifőztesház. Post. Ferencc utca 33-34. 699

Alkalmazást keres.

18 éves hadmentes

Küster- és vegyeskereskedő segéd azonnali belépésre állást keres. Kovács József, Medgyesbodzás (Aradm.) 714

Irodai takarítást

vállal díjtalanul bejáró. Antich Lejenc utca 5. 719

Óvadékképes.

középkorú egyén, nagyobb gazdaságban mint kulesár vagy raktárnak, felügyelő, esetleg irnoki vagy ehes hasonló bármilyen állást keres megelőzbi belépésre. Öm a kiadóhivatalban. 715

Jebb leány

állást keres uriháznál mint szolgálatny. Saives mekeresést „Jé bánásmód” címre ker a kiadóba. 721

Fiatalkorú kereskedő

február 1-re állást keres. Cim a kiadóhivatalban. 697

Alkalmazást nyer.

Főnök 5 érvényes leány

jó bizonyítványokkal kereset. Dehnapalota, III. kapu, II. em. ajtó 21. 716

Magyar-német kizszeny

jó bizonyítvánnyal, 3 éves gyermek melé felvétetik. Apponyi-körut 7, I. em. 722

Házaspár

házfelügyelőnek azonnali felvétetik. Batthyány-utca 24. 724

Israelita.

hadmentes kereskedő, aki rófszszakmában jártas, magyar és románnyelven bírja, azonnal felvétetik, Zuckerman Sámuelnél, Tenke. 712

14 bizonyítványokkal

rendelkező leányt mindenesnek felvétel. Lather-utca 1., I. em. II. ajtó. 728

Hadmentes szerető-hádeges

kerestetik Aradvármegye kórházára részére. 704

Úgyes leányzó várnő

háshoz felvétetik. Cim a kiadóban. 698

Élelmiszer raktár

kezeléshez azonnali belépésre egy óvadékképes raktárkezelő kerestetik. Ajánlatok az Aradi és csevádi egyesült vasutak „Magánüzemének központi felügyelőségéhez”, József főherceg-ut 22. sz., III. em. ajtó, földsz. 6. ajtó melé. 6850

Legújabb pár felvétetik.

Bővebbet a kiadóhivatalban.

Gyógyászat.

Röh és vizeköttség

elleni leher kenőcs kapható Ferencc-tér Vajdits-gyógyászatiában. Kis tégely 1 korona 40 fillér, nagy tégely 8 korona. 6171

Tyukszem

és minden körkörünyedés ellen biztosan ható szer. Hehs gyógyszerész tyukszem-tapasza. A legmegerőzöttebb tyukszem a tapaszt párnapi használata után leválik, a gyötürő fájdalom azonnal megszűnik. Ára 1 korona. Hehs gyógyszerész, Földes gyógyszerész Arad. 12

Kiadó lakás.

Kiadó

február 1-re egy 3 sz. sz. udvari lakás. Bővebbet Andrassy-tér 3., a házmeztérnél. 683

Kiadó

műhelynek vagy raktárnak alkalmas helyiség. Bővebbet Andrassy-tér 3., a házmeztérnél. 684

Ingatlan.

Kisebb magánház

kerttel, bérbe kerestetik. Cim Part-utca 7. sz. 696

Gróf Leitnigen-utca

jól jövedelmező emeletes bérház előnyös feltételek mellett eladó. Bővebbet Aradi Kereskedelmi Banknál. 695

Kiadó ház.

A belvárosban egy földszintes adómentes ház, mely tiszta 6%-ot jövedelmez, eladó. Bővebbet az Aradi Ipar- és Népbank jelzálog osztályánál. 683

Szék-utca 24. számú ház

eladó. Bővebbet ugyanott. 695

Urbán Iván-utca 5.

számú kisebb bérház, vízvezeték villanyvilágítással, szép kerttel, üzlethelyiséggel eladó. 695

Aranyhíd-utca 24.

számú ház eladó. Bővebbet Akác-utca 11. sz. alatt. 686

Földszintes ház

forgalmas országuton, vasút közlemben, kocsma és szatócs üzlettel, logokkal felszereléssel eladó. Cim a kiadóban. 688

Modern magánház

adómentes, 8 szoba, fürdőszoba, konyhával, villany, gáz stb. eladó, Csiky Gergely utca 10. szám. Bővebbet Radó Gyula cégnél. 682

Szék-utca 20. számú

sarokház, melyben jóforgalmu szatócsüzlet van, dohány- és italmérségi jogokkal, eladó. — Ugyanott fedő-szerp megvételre kerestetik. 4302

Aradi Közgazdasági Bank Részvénytársaság.

Meghívás!

Az Aradi Közgazdasági Bank Részvénytársaság Igazgatósága

t. részvényeseit ezennel tisztelettel meghívja a bank

V. évi rendes közgyűlésére,

melyet az intézet helyiségében (Andrassy-tér 18. sz., I. em.) folyó évi február hó 11-én délelőtt 10 és fél órakor tart meg.

Tárgysorozat:

1. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése, az 1916. üzletévi zárszámadás előterjesztése, a mérleg megállapítása, a tiszta nyereség felosztása és a felmentvények iránti határozathozatal.
2. Az alapszabályok 6. §-ának módosítása és az igazgatóság felhatalmazása a cégbíróóság által az alapszabálymódosítások tárgyában netalán kívánt változtatásoknak saját hatáskörében leendő elintézése iránt.
3. Az igazgatóság egy tagjának és a választmány tíz tagjának egy évre való megválasztása.

Azon t. részvényesek, kik a közgyűlésen résztvenni óhajtanak, felkéretnek, hogy az alapszabályok 24. §-a értelmében részvényeiket folyó évi február hó 7-ig az intézet pénztáránál letéteményezni sziveskedjenek.

Arad, 1917. január hó 26-án.

Az Aradi Közgazdasági Bank R.-T. Igazgatósága.